

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ..... สำนักบริหารกลาง ฝ่ายบริหารทั่วไป โทร. ๐ ๒๐๑๖ ๘๘๘๘ ต่อ ๒๑๑๖

ที่ กษ ๐๔๐๑/ว ๑๐๙๖ ..... วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง เอกสารแจ้งเวียน

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ และ ผู้อำนวยการกอง
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน และ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด
ผู้อำนวยการกลุ่มและหัวหน้าฝ่ายในสังกัดสำนักบริหารกลาง

สำนักบริหารกลาง ขอส่งสำเนา หนังสือ ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลให้เข้ารับการ
ประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ (จำนวน ๓ ราย)

- จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ
 โปรดทราบและถือปฏิบัติ
 โปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 โปรดทราบและแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

(นางสาวชณิญา หิรัญสุทธิ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ เรื่อง หลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขการย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ประเภทวิชาการ นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการประเมินบุคคล โดยพิจารณาจากคุณสมบัติบุคคล
และความพร้อมในการจัดทำผลงาน ได้แก่ ค่าโครงการเรื่องผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน
จำนวน ๑ เรื่อง และข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน จำนวน ๑ เรื่อง แล้ว ผลปรากฏว่ามีข้าราชการ
ผู้ขอรับการประเมินบุคคล จำนวน ๓ ราย ได้แก่ รายนางสาวปรารถนา ใจหงอก นางสาวณิรัฐฐา นิลตะ
และนางสาวณัฐ์นรี ฉิมประเสริฐ เป็นผู้มีความเหมาะสม เนื่องจากมีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน
ก.พ. และกรมกำหนด รวมทั้งมีความพร้อมในการจัดทำผลงาน ซึ่งมีการรับรองสัดส่วนการจัดทำผลงาน
โดยผู้เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชาตามลำดับ ดังรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

อนึ่ง สำหรับค่าโครงการเรื่องผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน สัดส่วน
การจัดทำผลงาน และข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน ปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้
หากผู้ใดประสงค์จะทักท้วงให้ยื่นคำทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารกลาง
ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ โดยถ้าพ้นกำหนดดังกล่าวไม่มีผู้ใดทักท้วง ให้ผู้ผ่านการประเมินบุคคล
รายดังกล่าว จัดทำเอกสารประกอบการประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเข้ารับการประเมินฯ กำหนดระยะเวลา
การจัดทำผลงาน ๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ ส่งยังกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางสาวอัญมณี ธีรสุทธิ)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บัญชีแนบท้ายประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับที่	รายชื่อ	ตำแหน่งที่ขอเข้ารับ การประเมินผลงาน	ชื่อผลงาน/ข้อเสนอแนวคิด						
๑	นางสาวปรารถนา ใจหงอก นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๐๖ ฝ่ายตรวจสอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๗	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม	<p><u>ผลงาน</u></p> <p>เรื่อง การตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรแม่พริก จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖</p> <p>รายชื่อผู้มีส่วนร่วมจัดทำผลงานและสัดส่วนผลงาน</p> <table border="0"> <tr> <td>- นางภิรมย์ญา โนใจวงศ์</td> <td style="text-align: right;">สัดส่วนร้อยละ ๑๕</td> </tr> <tr> <td>- นางสาวนีย์ แสนจิตต์</td> <td style="text-align: right;">สัดส่วนร้อยละ ๕</td> </tr> <tr> <td>- นางสาววาสนา ไฝ่บง</td> <td style="text-align: right;">สัดส่วนร้อยละ ๕</td> </tr> </table> <p><u>ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน</u></p> <p>เรื่อง แนวทางการให้ความรู้การจัดทำงบการเงิน แก่กลุ่มเกษตรกรที่มีพนักงานบัญชีแต่ทำงบการเงินไม่ได้ : กลุ่มเกษตรกรทำไร่ผสมผสานบ้านดง จังหวัดลำปาง</p> <div style="text-align: right;"> </div>	- นางภิรมย์ญา โนใจวงศ์	สัดส่วนร้อยละ ๑๕	- นางสาวนีย์ แสนจิตต์	สัดส่วนร้อยละ ๕	- นางสาววาสนา ไฝ่บง	สัดส่วนร้อยละ ๕
- นางภิรมย์ญา โนใจวงศ์	สัดส่วนร้อยละ ๑๕								
- นางสาวนีย์ แสนจิตต์	สัดส่วนร้อยละ ๕								
- นางสาววาสนา ไฝ่บง	สัดส่วนร้อยละ ๕								

บัญชีแนบท้ายประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับที่	รายชื่อ	ตำแหน่งที่ขอเข้ารับ การประเมินผลงาน	ชื่อผลงาน/ข้อเสนอแนวคิด
๒	<p>นางสาวนิรรัฐา นิลตะ นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๗๖ ฝ่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันเกษตรกร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙</p>	<p>นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม</p>	<p>ผลงาน เรื่อง การตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรนาโยง จำกัด จังหวัดตรัง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ รายชื่อผู้มีส่วนร่วมจัดทำผลงานและสัดส่วนผลงาน - นางสาวตาวรรณ บาลประสงค์ สัดส่วนร้อยละ ๒๐</p> <p>ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน เรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านงานสอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง ด้านโปรแกรมระบบตรวจสอบ สหกรณ์เชิงลึก (CATS/ACL) ช่วยในการตรวจสอบบัญชี</p>

บัญชีแนบท้ายประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลให้เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับที่	รายชื่อ	ตำแหน่งที่ขอเข้ารับ การประเมินผลงาน	ชื่อผลงาน/ข้อเสนอแนวคิด
๓	นางสาวณัฐนรี ฉิมประเสริฐ นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๒๙๓ ฝ่ายตรวจสอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม	<p><u>ผลงาน</u></p> <p>เรื่อง การตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรทุ่งลิปะสะโง จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖</p> <p>รายชื่อผู้มีส่วนร่วมจัดทำผลงานและสัดส่วนผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นางสาวพรทิพย์ พรหมสุวรรณ สัดส่วนร้อยละ ๑๐ - นางสาวน้ำฝน แก้วแจ่ม สัดส่วนร้อยละ ๑๐ <p><u>ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน</u></p> <p>เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชัน Smart Glide (รายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน)</p> <div style="text-align: right;"> </div>

แบบการเสนอผลงาน

(ระดับชำนาญการ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวปรารถนา ใจหงอก

◆ **ตำแหน่งปัจจุบัน** นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ 1106

ฝ่ายตรวจสอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงาน รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีโดยการสอบทานความถูกต้องของการวางแผนงานสอบบัญชีการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี และการจัดทำรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจากกระดาษทำการ งบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งรายงานการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด พร้อมทั้งสอบทาน วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจากรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสรุปและแจ้งผลการวิเคราะห์ เพื่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ พร้อมกำกับดูแลงานสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและบุคคลอื่น และตรวจสอบบัญชีของผู้ชำระบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เลิกและชำระบัญชี พร้อมทั้งปฏิบัติร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย

◆ **ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง** นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 1106

ฝ่ายตรวจสอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะผู้ชำนาญการ รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีโดยการสอบทานความถูกต้องของการวางแผนงานสอบบัญชีการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี การแสดงความคิดเห็นต่องบการเงิน และการจัดทำรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจากกระดาษทำการ งบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งรายงานการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด พร้อมทั้งสอบทาน วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจากรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสรุปและแจ้งผลการวิเคราะห์ เพื่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ พร้อมกำกับดูแลงานสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและบุคคลอื่น และตรวจสอบบัญชีของผู้ชำระบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เลิกและชำระบัญชี พร้อมทั้งปฏิบัติร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

1. เรื่อง การตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรแม่พรก จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2566
2. ระยะเวลาการดำเนินการ ปีงบประมาณ 2566
3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
  - 3.1 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - 3.2 มาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง
  - 3.3 ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ ประกาศของนายทะเบียนสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
  - 3.4 คู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง
  - 3.5 ข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมใหญ่ และมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนิน ด้านธุรกิจสินเชื่อ
  - 3.6 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

4.1 หลักการและเหตุผล

สหกรณ์การเกษตรแม่พรก จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ มีความยากในการสอบบัญชีระดับมากที่สุด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2566 มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 491,489,091.08 บาท สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 4 ด้าน ประกอบด้วยธุรกิจสินเชื่อ การรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลิตผล ซึ่งธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ ในระหว่างปีบัญชีสหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิก จำนวน 176,073,179.00 บาท ณ วันสิ้นปีมีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ จำนวน 1,164 ราย เป็นเงิน 439,201,853.47 บาท ในจำนวนนี้มีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ 821 ราย เป็นเงิน 174,360,112.28 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.07 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ซึ่งสหกรณ์จะต้องพิจารณาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2563 ซึ่งผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ เทคนิคและประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชี เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสม

ผู้จัดทำผลงานจึงสนใจที่จะศึกษาการตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรแม่พรก จำกัด เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีธุรกิจสินเชื่อถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี และระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

4.2 วัตถุประสงค์ในการจัดทำผลงาน

เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ และศึกษากระบวนการสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

4.3 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาเฉพาะการตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรแม่พรก จำกัด จังหวัดลำปาง สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2566

4.4 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

4.4.1 การวางแผนงานสอบบัญชี

1) ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของสหกรณ์ โดยรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์ จากการศึกษาลักษณะการดำเนินธุรกิจ ระบบการทำงาน ระบบการควบคุมภายในสหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มติที่ประชุมใหญ่

2) วิเคราะห์โครงสร้างเงินทุน

3) สแกนธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์

4) ประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

5) ช่วยจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม

6) ช่วยจัดทำแนวการตรวจสอบบัญชีในระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ Electronic Working Papers (EWP)

4.4.2 การปฏิบัติงานสอบบัญชี

1) ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี 1 ครั้ง ตามแนวการสอบบัญชีที่กำหนดไว้

2) ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีประจำปี ตามแนวการสอบบัญชีที่กำหนดไว้

3) จัดทำกระดาษทำการประกอบ

4.4.3 สรุปผลการตรวจสอบ

1) จัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี

2) จัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ / คุณภาพ)

5.1 ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

5.2 ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับจุดอ่อนจากการควบคุมภายใน ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะด้านธุรกิจสินเชื่อ เพื่อให้สหกรณ์นำไปปรับปรุงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

6.1 สหกรณ์รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ตลอดจนข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากรายงานการสอบบัญชีไปใช้ในการบริหารงาน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.2 ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสามารถนำผลงานไปใช้เป็นแนวทางและนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ

7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

จากการตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรแม่พริก จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2566 พบว่า ระหว่างปีสหกรณ์จ่ายเงินกู้แก่สมาชิก จำนวน 176,073,179.00 บาท ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนดร้อยละ 31.93 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ วันสิ้นปีมีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ จำนวน 1,164 ราย 2,181 สัญญา เป็นเงิน 439,201,853.47 บาท ลูกหนี้เงินให้กู้ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 821 ราย เป็นเงิน 174,360,112.28 บาทหรือร้อยละ 68.07 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ สหกรณ์ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ที่ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 9,460,782.00 บาท เป็นไปตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2563 จากหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 ลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี จำนวน 439,201,853.47 บาท คิดเป็นร้อยละ 89.36 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เป็นรายการที่จำนวนเงินเป็นสาระสำคัญ ประกอบกับการประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้ซึ่งพิจารณาจากการบริหารจัดการลูกหนี้ของสหกรณ์แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่ได้รับชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา ทั้งนี้เจ้าหน้าที่สินเชื่อยังบันทึกข้อมูลวันครบกำหนดชำระ และเงินงวดในระบบสมาชิกและหุ้นและระบบเงินให้กู้ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามกำหนดในสัญญาเงินให้กู้ ซึ่งสหกรณ์มีเจ้าหน้าที่สินเชื่อจำนวน 2 คน ปฏิบัติงานโดยช่วยกันทำงาน มีการสอบถามงานโดยหัวหน้าฝ่ายสินเชื่อเป็นครั้งคราว จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นข้างต้นทำให้รายงานผลการวิเคราะห์อายุหนี้ ณ วันสิ้นปีบัญชีคลาดเคลื่อน ซึ่งสหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้ผิดนัดชำระหนี้เป็นจำนวนมาก ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีใช้วิธีการตรวจสอบเอกสารสัญญาเงินให้กู้ เปรียบเทียบกับทะเบียนลูกหนี้รายตัวสำหรับลูกหนี้เงินให้กู้ที่มีผลการวิเคราะห์อายุหนี้คลาดเคลื่อนทุกราย จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบเพิ่มขึ้น

8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

สหกรณ์การเกษตรแม่พริก จำกัด มีที่ตั้งห่างไกลกับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง ระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร ซึ่งต้องใช้เวลาในการเดินทาง ทำให้มีระยะเวลาในการตรวจสอบแต่ละครั้งน้อย รวมทั้งภายในสำนักงานฯ มีการจัดสรรการใช้รถยนต์ราชการเพื่อออกตรวจตามพื้นที่ต่าง ๆ และในสายสอบบัญชีมีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอื่นที่ต้องได้รับการตรวจสอบ จึงไม่สามารถไปตรวจสอบเอกสารสัญญาเงินให้กู้ของสหกรณ์การเกษตรแม่พริก จำกัด อย่างต่อเนื่องได้ ส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบค่อนข้างนาน

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 การตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีควรศึกษาระเบียบและลักษณะการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์อย่างละเอียด เพื่อให้ได้ผลการตรวจสอบบัญชีที่น่าเชื่อถือและเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

9.2 เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรปฏิบัติงานตามรายละเอียดของงานแต่ละตำแหน่ง (Job description) ที่สหกรณ์กำหนดไว้ เน้นย้ำให้ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ และควรมอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่อื่นสอบทานสัญญาเงินให้กู้เปรียบเทียบกับทะเบียนลูกหนี้รายตัวอย่างสม่ำเสมอ

10. การเผยแพร่ผลงาน -

11. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

1) นางภริมย์ญา โนใจวงศ์	สัดส่วนผลงาน	15%
2) นางสาวปรารถนา ใจหงอก	สัดส่วนผลงาน	75%
3) นางสาวนีย์ แสนจิตต์	สัดส่วนผลงาน	5%
4) นางสาววาสนา ไผ่บง	สัดส่วนผลงาน	5%

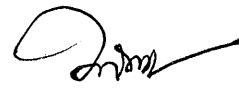
ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....
(นางสาวปรารถนา ใจหงอก)
ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินงานข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางภริมย์ญา โนใจวงศ์	
นางสาวนีย์ แสนจิตต์	
นางสาววาสนา ไผ่บง	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....
(นางสาววาสนา ไผ่บง)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง
ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ).....
(นางพิศมัย อรรถธรรมสุนทร)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

แบบการเสนอข้อเสนอนโยบายการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ)

---

1. **เรื่อง** แนวทางการให้ความรู้การจัดทำงบการเงินแก่กลุ่มเกษตรกรที่มีพนักงานบัญชีแต่ทำงบการเงินไม่ได้
: กลุ่มเกษตรกรทำไร่ผสมผสานบ้านดง จังหวัดลำปาง

2. หลักการและเหตุผล

ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีหน้าที่จัดทำบัญชีและงบการเงินตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อแสดงฐานะทางการเงินและงบการเงินและการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับระยะเวลาบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 24 จากการประเมินความพร้อมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ 2567 พบว่ายังมีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีพนักงานบัญชีสามารถจัดทำงบทดลอง แต่ไม่สามารถจัดทำงบการเงินได้ จำนวน 6 แห่ง ในจำนวนนี้มีกลุ่มเกษตรกรทำไร่ผสมผสานบ้านดง รวมอยู่ด้วย โดยหากกลุ่มเกษตรกรสามารถจัดทำงบการเงินได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ผู้ใช้งบการเงินของกลุ่มเกษตรกรสามารถใช้ข้อมูลในงบการเงินได้ทันต่อสถานการณ์ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถจัดส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินและนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

3. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอและข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

กลุ่มเกษตรกรทำไร่ผสมผสานบ้านดง จังหวัดลำปาง มีพนักงานบัญชี อายุ 54 ปี วุฒิการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประสบการณ์ด้านการทำงาน เคยเป็นพนักงานธุรการ ที่สวนป่าแม่เมาะ สังกัด องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ระยะเวลา 15 ปี ซึ่งสามารถจัดทำงบทดลองได้ แต่ไม่สามารถจัดทำงบการเงินได้ ในปีที่ผ่านมา ๆ มากกลุ่มเกษตรกรได้รับความช่วยเหลือในการปิดบัญชีและจัดทำงบการเงินจากเจ้าหน้าที่สำนักงาน สหกรณ์จังหวัดลำปาง กลุ่มเกษตรกรควรปิดบัญชีและจัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบได้เอง จึงมีแนวคิดที่จะให้ความรู้การจัดทำงบการเงินให้แก่กลุ่มเกษตรกรดังกล่าว โดยใช้วิธีสอนแนะนำแบบตัวต่อตัว ณ ที่ทำการ กลุ่มเกษตรกรร่วมกับการเข้าไปติดตามผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี จำนวน 1 วัน พร้อมทั้งจัดทำ เอกสารประกอบการสอนแนะนำการจัดทำงบการเงินเพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเกษตรกร มีที่ตั้งห่างไกลจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง และการเดินทางค่อนข้างลำบาก จึงใช้วิธีการสอนแนะนำ โดยการใช้โทรศัพท์/โทรศัพท์ภาพ (VIDIO CALL) ตลอดการปฏิบัติงานร่วมด้วย เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถ ปิดบัญชีประจำปีได้ถูกต้อง และจัดส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็น และนำเสนอ เพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรได้ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

พนักงานบัญชีได้รับความรู้ในเรื่องการจัดทำงบการเงิน และสามารถจัดทำงบการเงินได้

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

พนักงานบัญชีสามารถจัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน ส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ ภายในเวลาที่กำหนด

(ลงชื่อ).....*ป.ว.*.....

(นางสาวปรารถนา ใจหงอก)

ผู้ขอประเมิน

วันที่ 16 สิงหาคม 2567

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน : นางสาวณิรัชฎา นิลตะ

- ◆ ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๗๖ ฝ่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันเกษตรกร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงาน รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างความพร้อมรับการตรวจสอบให้แก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน วางระบบบัญชี ระบบการควบคุมภายใน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเงินการบัญชีและการควบคุมภายในแก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน กำกับดูแลการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งติดตาม ดูแล และให้คำปรึกษาแนะนำ ปัญหา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านโปรแกรมระบบบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ถ่ายทอดโปรแกรมระบบการตรวจสอบบัญชีแก่ผู้สอบบัญชี ถ่ายทอดระบบสารสนเทศสำนักงาน (Back Office) และระบบเครือข่ายให้แก่บุคลากรของสำนักงาน รวมทั้งพัฒนาความรู้ด้านบัญชีให้แก่ผู้ตรวจสอบกิจการ บุคลากรของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และบุคลากรเครือข่าย จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในภาพรวมของจังหวัด รวมทั้งให้บริการสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมตามที่ได้รับมอบหมาย

- ◆ ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๗๖ ฝ่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันเกษตรกร สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะผู้ชำนาญการ รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการเสริมสร้างความพร้อมรับการตรวจสอบให้แก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน วางระบบบัญชี ระบบการควบคุมภายใน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเงินการบัญชีและการควบคุมภายใน แก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน กำกับดูแลการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ที่พัฒนา โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งติดตาม ดูแล และให้คำปรึกษาแนะนำ ปัญหา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านโปรแกรมระบบบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ถ่ายทอดโปรแกรมระบบการตรวจสอบบัญชีแก่ผู้สอบบัญชี ถ่ายทอดระบบสารสนเทศสำนักงาน (Back Office) และระบบเครือข่ายให้แก่บุคลากรของสำนักงาน รวมทั้งพัฒนาความรู้ด้านบัญชีให้แก่ผู้ตรวจสอบกิจการ บุคลากรของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และบุคลากรเครือข่าย จัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในภาพรวมของจังหวัด รวมทั้งให้บริการสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อ

กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรนาโยง จำกัด จังหวัดตรัง
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. มาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓ ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย การสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๖๓ และคู่มือแนวทางปฏิบัติของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

๓. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย มาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล พ.ศ. ๒๕๕๓

๔. ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

๕. ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ มติที่ประชุมใหญ่ และมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ

๖. คู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ หลักการและเหตุผล

สหกรณ์การเกษตรนาโยง จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่พิเศษ มีความยากในการตรวจสอบบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน ๒,๔๐๔ ราย มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน ๕๑๗,๗๒๙,๑๖๓.๒๖ บาท สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ ๖ ด้าน ปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น จำนวน ๓๖๙,๑๑๑,๘๓๖.๓๖ บาท ประกอบด้วยธุรกิจสินเชื่อ จำนวน ๑๑๖,๒๕๓,๖๐๐.๐๐ บาท ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน ๑๘๕,๑๙๕,๔๑๒.๒๙ บาท ธุรกิจรวบรวมผลผลิตผลการเกษตร จำนวน ๑๖,๑๔๐.๐๐ บาท ธุรกิจแปรรูปผลผลิตผลการเกษตร จำนวน ๘๗๘,๓๘๕.๑๐ บาท ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๔๒,๕๔๔.๐๐ บาท และธุรกิจเงินรับฝาก จำนวน ๖๖,๖๒๕,๗๕๔.๙๗ บาท ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ผลการดำเนินงานกำไรสุทธิ จำนวน ๑๑,๖๓๖,๘๖๗.๙๗ บาท และมีปริมาณธุรกิจสินเชื่อจำนวน ๑๑๖,๒๕๓,๖๐๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๐ ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปี ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเหลือ จำนวน ๓๒๗,๔๙๒,๙๖๗.๘๕ บาท หรือร้อยละ ๖๓.๒๖ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งสหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้ จำนวน ๑๓,๙๖๑,๐๗๙.๗๐ บาท หรือร้อยละ ๔.๐๘ ของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเหลือ ณ วันสิ้นปี ซึ่งผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ เทคนิคและประสบการณ์ในการตรวจสอบที่เพียงพอและเหมาะสม ให้มั่นใจได้ว่ารายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นการแสดงรายการที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสมในการแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๔.๒ วัตถุประสงค์ในการจัดทำผลงาน

๑. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีตรวจสอบรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ สมาชิกกู้ใหม่ล้างเก่าในวันเดียวกันเพื่อปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยสหกรณ์เสี่ยงการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

๒. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสามารถวิเคราะห์การดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคที่ได้จากผลการศึกษาไปเสนอแนะ ให้สหกรณ์ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

๔.๓ ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาเฉพาะการตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรนาโยง จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

๔.๔ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

๑. การวางแผนการสอบบัญชี

(๑.๑) รวบรวมข้อมูลของสหกรณ์ โครงสร้างการบริหารงาน ลักษณะการดำเนินธุรกิจ ระบบบัญชี และระบบการควบคุมภายใน

(๑.๒) ประเมินมาตรฐานขั้นต่ำการควบคุมภายในและรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล

(๑.๓) วิเคราะห์การทำธุรกรรมเชิงลึก

(๑.๓) การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

(๑.๔) จัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม และแนวการสอบบัญชีในระบบ EWP

๒. การปฏิบัติงานสอบบัญชี

(๒.๑) สอบบัญชีระหว่างปี

(๒.๒) สอบบัญชีประจำปี

๓. การสรุปผลงานสอบบัญชี

(๓.๑) การประเมินผลจากหลักฐานการสอบบัญชี และจัดทำกระดาษทำการแนบในระบบ EWP

(๓.๒) สรุปผลการตรวจสอบ แสดงความเห็นต่องบการเงิน จัดทำรายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

(๓.๓) การรายงานผลงานใน Intranet ระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๑. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสามารถตรวจสอบรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ สมาชิกกู้ใหม่ล้างเก่าในวันเดียวกันเพื่อปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญได้ตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๒. รายงานผลการตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อ ข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้สหกรณ์เพื่อสามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีที่ได้จากผลการศึกษาไปเสนอแนะให้สหกรณ์ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

สหกรณ์การเกษตรนาโย่ง จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับความยากในการสอบบัญชีมากที่สุด ผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับดี ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ สหกรณ์มีสมาชิกจำนวน ๒,๔๐๔ ราย มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน ๕๑๗,๗๒๙,๑๖๓.๒๖ บาท ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิจำนวน ๑๑,๖๓๖,๘๖๗.๙๗ บาท ในรอบปีบัญชีสหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจ ๖ ด้าน ปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๖๙,๑๑๑,๘๓๖.๓๖ บาท และมีปริมาณธุรกิจสินเชื่อจำนวน ๑๑๖,๒๕๓,๖๐๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๐ ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ณ วันสิ้นปี ลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ จำนวน ๓๒๗,๔๙๒,๙๖๗.๘๕ บาท หรือร้อยละ ๖๓.๒๖ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งสหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้ จำนวน ๑๓,๙๖๑,๐๗๙.๗๐ บาท หรือร้อยละ ๔.๐๘ ของลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปี ซึ่งผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ เทคนิคและประสบการณ์ในการตรวจสอบที่เพียงพอและเหมาะสม ให้มั่นใจได้ว่ารายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นการแสดงรายการที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสมในการแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดระหว่างปีสหกรณ์ให้สินเชื่อกับสมาชิกจำนวน ๔๐๔ ราย ๔๕๑ สัญญา เป็นเงิน ๑๑๖,๒๕๓,๖๐๐.๐๐ บาท ณ วันสิ้นปี มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ จำนวน ๑,๐๔๐ ราย ๑,๒๕๓ สัญญา เป็นเงิน ๓๒๗,๔๙๒,๙๖๗.๘๕ บาท หรือร้อยละ ๖๓.๒๖ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

ในจำนวนนี้ลูกหนี้ผิดสัญญาไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน ๒๕,๓๓๘,๖๓๗.๒๒ บาท หรือร้อยละ ๗.๗๔ ของลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปี ซึ่งสหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้จำนวน ๑๓,๙๖๑,๐๗๙.๗๐ บาท หรือร้อยละ ๔.๒๖ ของลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปี รายการข้างต้นเป็นรายการที่จำนวนเงินมีสาระสำคัญ มีความเสี่ยง เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ เนื่องจากการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต้องเป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และการประมาณการต้องอยู่ในดุลพินิจโดยเฉพาะเรื่อง ผู้สอบบัญชีต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบทั้งการทดสอบการควบคุม และการตรวจสอบเนื้อหาสาระในวิธีต่างๆ โดยการจำแนกอายุหนี้ตามงวดผิดนัดชำระหนี้และการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ได้ใช้โปรแกรม CATS/ACL ช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์อายุหนี้ นอกจากนี้ในระหว่างปีมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ย โดยการจัดชั้นคุณภาพหนี้ของลูกหนี้เงินกู้ ส่งผลให้การคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้และการแยกอายุหนี้บางรายการจะไม่ถูกต้อง ผู้สอบบัญชีจึงขยายขอบเขตในการตรวจสอบ โดยเพิ่มขนาดตัวอย่างในการทดสอบอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้และค่าปรับเงินให้กู้ เพื่อให้มีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินของสหกรณ์ปราศจากข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในการแสดงความเห็นต่องบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจด้านสินเชื่อมาก และระหว่างปีสหกรณ์มีอนุมัติจ่ายเงินกู้เพื่อล้างหนี้เดิมในวันเดียวกันหรือในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน ซึ่งเข้าข่ายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อมีระดับความยากมาก ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ เทคนิคและประสบการณ์ในการตรวจสอบเพื่อกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบให้เหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ และเพื่อให้มั่นใจได้ว่ารายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นการแสดงรายการที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสมในการแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๙. ข้อเสนอแนะ

๑. คณะกรรมการของสหกรณ์ควรมีการติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามหน้าที่ที่มอบหมายอย่างสม่ำเสมอ

๒. สหกรณ์ควรตรวจสอบความถูกต้องของยอดคงเหลือบัญชีลูกหนี้เงินกู้รายย่อยกับบัญชีแยกประเภททั่วไป ลูกหนี้เงินกู้เป็นประจำ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง หากพบข้อผิดพลาดผู้จัดการควรจัดทำหนังสือเพื่อขออนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

๓. เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ควรปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ รวมทั้งสอบทานความถูกต้องของข้อมูลในระบบเป็นประจำ

๔. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ในธุรกิจสินเชื่อ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน หรือพัฒนาระบบการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ดี มีประสิทธิภาพต่อไป

๕. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ ไปแนะนำให้สหกรณ์มีมาตรการในการเร่งรัดให้ลูกหนี้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนดสัญญา เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ค้างนานเพิ่มขึ้น และการขาดสภาพคล่องของสหกรณ์ได้

๑๐. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

๑๐.๑ นางสาวณิรัฐธา นิลตะ ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ สัดส่วนของผลงาน ๘๐%

๑๐.๒ นางสาวลดาพรรณ บาลประสงค์ ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ สัดส่วนของผลงาน ๒๐%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวณิรัฐธา นิลตะ)

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินงานข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวดาวรรณ บาลประสงค์	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวดาวรรณ บาลประสงค์)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ).....

(นางสาวอิสริย์ สีลาวิจิตรกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง

(ลงชื่อ).....

(นางสาวณิชชาพร ลังชะโต)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้องสองระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวก็ให้มีคำรับรองหนึ่งระดับได้

**แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ)**

---

๑. เรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านงานสอบบัญชีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง
ดำเนินโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (CATS/ACL) ช่วยในการตรวจสอบบัญชี

๒. หลักการและเหตุผล

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีการพัฒนาเครื่องมือในการตรวจสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ใช้คอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลช่วยในการตรวจสอบบัญชี (Computer Assisted Audit Technique : CAAT) เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ สืบเนื่องจากการที่สหกรณ์มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งมีภารกิจหลักในการตรวจสอบบัญชี จำเป็นต้องพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบให้ทันกับพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต้องพัฒนาเครื่องมือเพื่อช่วยในการตรวจสอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชีเพื่อสามารถตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว และได้ปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐาน

เพื่อให้มีความมั่นใจเพียงพอสำหรับแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) ซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยในการตรวจสอบ เพื่อใช้ข้อมูลสนับสนุนการตรวจสอบการควบคุม ภายใน ข้อมูลที่ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ และรายการผิดปกติ ซึ่งในปัจจุบันผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง ยังขาดทักษะและความชำนาญ ในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยตรวจสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

จากหลักการและเหตุผลข้างต้น พบว่าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง มีผู้ปฏิบัติงานเป็นข้าราชการที่เป็นผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและพนักงานราชการใหม่ จำนวน ๘ คน ซึ่งยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) จึงต้องพัฒนาศักยภาพของผู้ที่ปฏิบัติงานสอบบัญชีให้สามารถใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คำสั่ง คำแนะนำวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน จึงมีแนวคิดในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี ในสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง ดำเนินการโดย

๓.๑ ชักซ้อมความเข้าใจผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง โดยวิธีการสอนแนะในเรื่อง ดังนี้

๑. เตรียมการสอนโดยศึกษาโครงสร้างข้อมูล (Data Structure) ดาตานิโหนด Script ลำสุดท้ายที่พัฒนาโดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และศึกษาการใช้งาน คำสั่ง ฟังก์ชันในโปรแกรมระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL)

๒. ทบทวนการใช้งานในกระบวนการเรียกคืนข้อมูล การสำรองข้อมูล และการเรียกดูรายงานต่าง ๆ ของโปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย ระบบตรวจสอบสมาชิกและหุ้น ระบบตรวจสอบเงินให้กู้ ระบบตรวจสอบเงินรับฝาก ระบบตรวจสอบสินค้า ระบบตรวจสอบบัญชีแยกประเภท

๓. ชักซ้อมการใช้คำสั่ง และฟังก์ชัน การปฏิบัติงานของโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) รวมถึงการบันทึกผลการปฏิบัติงานในกระดานทำการ สำหรับการตรวจสอบโดยใช้ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก สำหรับสหกรณ์ที่ใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนา โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๓.๒ สอนแนะโดยการทดลองใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) จากกรณีศึกษาสหกรณ์ตัวอย่าง และบันทึกผลการปฏิบัติงานในกระดานทำการ สำหรับการตรวจสอบโดยใช้ระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรง ที่ได้รับการสอนแนะ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL)

๔.๒ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรง ได้รับการสอนแนะ สามารถใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ร้อยละ ๑๐๐ ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรง ที่ได้รับการสอนแนะ มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL)

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ร้อยละ ๗๐ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรง ที่ได้รับการสอนแนะ สามารถใช้งานโปรแกรมระบบตรวจสอบบัญชีสหกรณ์เชิงลึก (Cooperative Audit Through System : CATS/ACL) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

(ลงชื่อ).....

(นางสาวนิรฐฐา นิลตะ)

ผู้ขอประเมิน

วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน : นางสาวณัฏฐ์นรี ฉิมประเสริฐ

◆ **ตำแหน่งปัจจุบัน** นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๒๙๓

ฝ่ายตรวจสอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงาน รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีโดยการสอบทานความถูกต้องของการวางแผนงานสอบบัญชีการปฏิบัติงานตรวจสอบ การแสดงความเห็นต่องบการเงิน และการจัดทำรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจากกระดาษทำการ งบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งรายงานการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด พร้อมทั้งสอบทาน วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มสหกรณ์จากรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสรุปและแจ้งผลการวิเคราะห์เพื่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร นำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ พร้อมกำกับดูแลงานสอบบัญชีสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและบุคคลอื่น และตรวจสอบบัญชีของผู้ชำระบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เลิก พร้อมทั้งปฏิบัติร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมตามที่ได้รับมอบหมาย

◆ **ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง** นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๒๙๓

ฝ่ายตรวจสอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะผู้ชำนาญการ รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีโดยการสอบทานความถูกต้องของการวางแผนงานสอบบัญชีการปฏิบัติงานตรวจสอบ การแสดงความเห็นต่องบการเงิน และการจัดทำรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจากกระดาษทำการ งบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งรายงานการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด พร้อมทั้งสอบทาน วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มสหกรณ์จากรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสรุปและแจ้งผลการวิเคราะห์เพื่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร นำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ พร้อมกำกับดูแลงานสอบบัญชีสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและบุคคลอื่น และตรวจสอบบัญชีของผู้ชำระบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เลิก พร้อมทั้งปฏิบัติร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรทุ่งลิปะสะโง จำกัด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. มาตรฐานการสอบบัญชี

- รหัส ๒๓๐ เอกสารหลักฐานของงานตรวจสอบ
- รหัส ๒๕๐ การพิจารณากฎหมาย และข้อบังคับในการตรวจสอบงบการเงิน
- รหัส ๓๐๐ การวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน
- รหัส ๓๑๕ การระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็น

สาระสำคัญ

- รหัส ๓๒๐ ความมีสาระสำคัญในการวางแผนและการปฏิบัติงานสอบบัญชี
- รหัส ๕๐๐ หลักฐานการสอบบัญชี
- รหัส ๕๐๕ การขอคำยืนยันยอดจากบุคคลภายนอก
- รหัส ๕๓๐ การเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชี
- รหัส ๗๐๐ การแสดงความเห็นและการรายงานต่องบการเงิน

๓. มาตรฐานการบัญชี

- มาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ ๙ เรื่อง การด้อยค่า

๔. ระเบียบและคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓
  - ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัย
- สำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล พ.ศ. ๒๕๕๓
- คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับลูกหนี้ พ.ศ. ๒๕๔๗
  - ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒
  - ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. ๒๕๖๓

๕. คู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

- คู่มือการจัดทำงบการเงินสหกรณ์ประเภทการเกษตร ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียน
- คู่มือการประเมินความเสี่ยงโดยใช้ระบบ Team Risk คู่มือการวางแผนงานสอบบัญชี

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีสหกรณ์ การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม การจัดทำแนวการสอบบัญชีและการเลือกตัวอย่าง

- คู่มือการใช้งานกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Working Paper : EWP)
- คู่มือการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกสำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร (CATs)
- แนวทางในการจัดทำกระดาษทำการสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์
- แนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชี ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๖. ข้อบังคับ และระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์ และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องของสหกรณ์มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

หลักการและเหตุผล

สหกรณ์การเกษตรทุ่งลิปะสะโง จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ระดับความยากในการสอบบัญชีมาก สหกรณ์จัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ครบทุกโปรแกรม (Full Pack) ประกอบด้วย ระบบสมาชิกและหุ้นและเงินให้กู้ ระบบเงินรับฝาก ระบบสินค้า และระบบบัญชีแยกประเภท สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ ๔ ด้าน ธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจหลัก สินทรัพย์หมุนเวียน

ส่วนใหญ่จึงอยู่ในรูปของลูกหนี้เงินให้กู้และดอกเบี้ยค้างรับ สภาพคล่องของสหกรณ์จึงขึ้นอยู่กับการบริหารลูกหนี้เป็นสำคัญ หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ได้

เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน โดยจัดทำหนังสือสัญญาเงินกู้ หนังสือค้ำประกัน และเอกสารประกอบการกู้ยืมครบถ้วนแต่ไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้สหกรณ์มีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เป็นจำนวนมาก แต่เจ้าหน้าที่สินเชื่อจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ รายละเอียดการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ รายละเอียดหลักทรัพย์ค้ำประกัน และรายละเอียดการรับชำระหลังวันสิ้นปีไม่ถูกต้อง ผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการจำแนกอายุลูกหนี้เงินให้กู้ตามงวดที่ผิดนัดชำระหนี้ ตามประกาศกรมตรวจบัญชี เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องเข้าไปสอนแนะให้กับสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีได้กำหนดให้เงินกู้ยืมและการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ เนื่องจากการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้ยืมต้องปฏิบัติเป็นไปตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ประกอบกับจำนวนเงินมีสาระสำคัญ นอกจากนี้ลูกหนี้เงินให้กู้โดยส่วนใหญ่ของสหกรณ์ใช้หลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อให้มั่นใจว่าหลักทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันมีการจดทะเบียนถูกต้อง และมีการใช้ราคาประเมินจากทางราชการมาใช้ในการพิจารณา รวมทั้งการรับชำระหลังวันสิ้นปี และระหว่างปีสหกรณ์มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบโปรแกรมเงินให้กู้ ส่งผลให้การประมวลผลการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบโปรแกรมเงินให้กู้ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องให้ความสำคัญกับการทดสอบการคำนวณดอกเบี้ย และใช้ระยะเวลาในการทดสอบการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ โดยการคำนวณด้วยมือแทน

ดังนั้น การตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อจึงนับว่ามีความสำคัญ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องใช้ความรู้ความสามารถทักษะ และประสบการณ์ในการตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหลักฐานการสอบบัญชี ที่เหมาะสมอย่างเพียงพอในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน และเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด จึงจัดทำกรณีศึกษานี้ เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีในการตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ

วัตถุประสงค์ในการจัดทำผลงาน

๑. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี และระเบียบ-กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

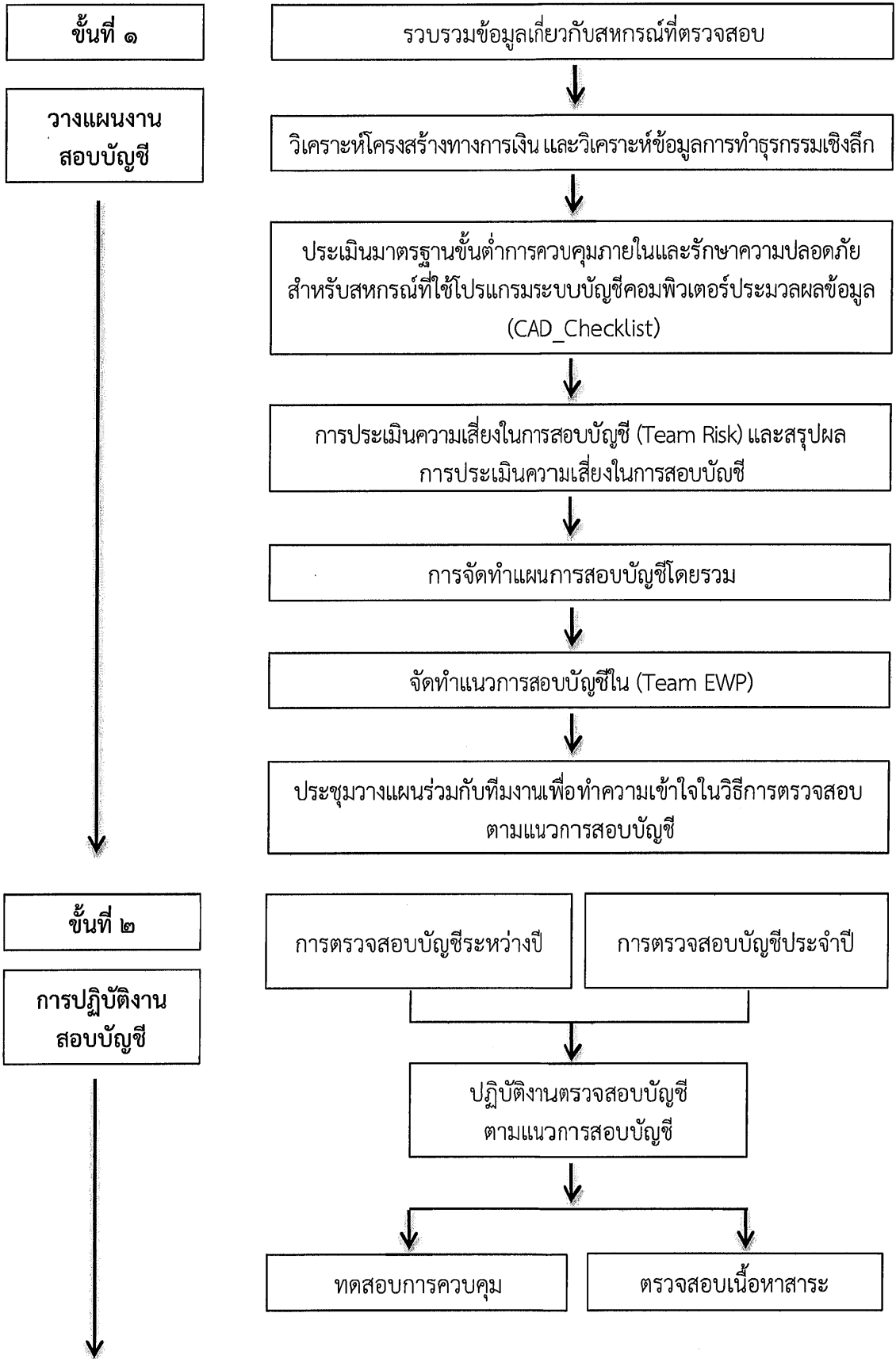
๒. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีมีแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อ

ขอบเขตในการศึกษา

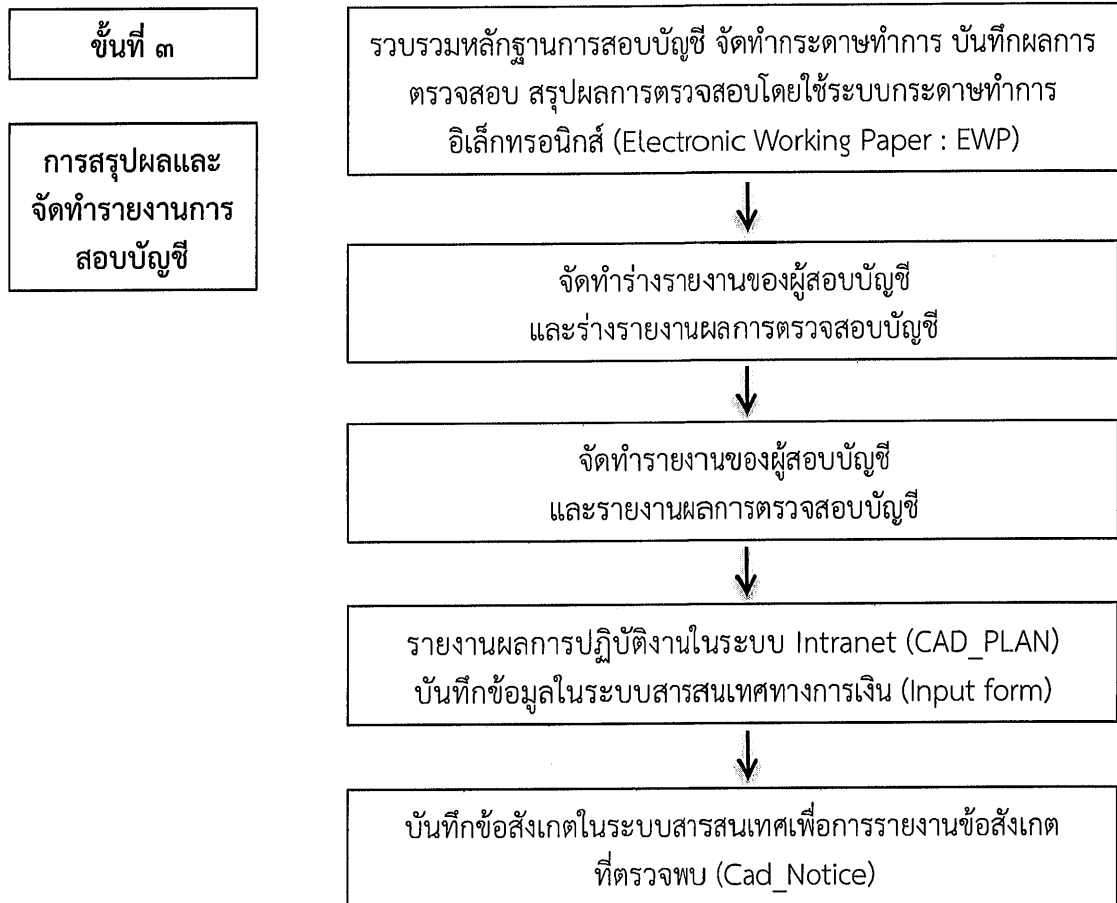
ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ลักษณะการดำเนินธุรกิจและการตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรทุ่งลิบะสะโง่ จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

ผังขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ

ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบธุรกิจสินเชื่อ

๑. การวางแผนงานสอบบัญชี

๑.๑ ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงาน ระบบการควบคุมภายใน ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ศึกษาระเบียบ ข้อบังคับ มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี สอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินการ รวมทั้งศึกษาจากรายงานผลการตรวจสอบบัญชี และกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีปีก่อน ผลการศึกษาปรากฏผล ดังนี้

➤ ลักษณะทั่วไปของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรทุ่งลิปะสะโจ จำกัด ได้รับการจดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๒ เลขทะเบียน ๙๔๐๐๐๐๒๒๕๒๒๒ ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของทุกปี นับตั้งแต่วันจดทะเบียนถึงวันสิ้นปีบัญชีวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ สหกรณ์ดำเนินงานมาแล้วเป็นเวลา ๔๔ ปี เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก มีความยุ่งยากในการสอบบัญชี ระดับมาก มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ๒๐,๐๑๕,๑๕๑.๖๘ บาท

➤ ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ ๔ ด้าน ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้า-มาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจเงินรับฝาก

➤ โครงสร้างการบริหารงาน

- ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี สมาชิกร่วมกันพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการ ๑๑ คน รวมทั้งสิ้น ๑๒ คน และผู้ตรวจสอบ

กิจการ ๑ คน โดยคณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่บริหารงานและควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

- ฝ่ายจัดการ สหกรณ์มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ ๕ คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ/การเงิน เจ้าหน้าที่บัญชี เจ้าหน้าที่การตลาด เจ้าหน้าที่สินเชื่อ และลูกจ้างรายวัน โดยสหกรณ์มีการจัดทำสัญญาจ้าง ครบถ้วน

- ระบบบัญชี สหกรณ์จัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ครบทุกโปรแกรม (Full Pack) ประกอบด้วย ระบบสมาชิกและหุ้นและเงินให้กู้ ระบบเงินรับฝาก ระบบสินค้า และระบบบัญชีแยกประเภท

๑.๒ การวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุน เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินทุน และแหล่งใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ โดยใช้งบการเงินปีก่อนในการวิเคราะห์ ดังนี้

- ที่มาของเงินทุน ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นการรับฝากเงินจากสมาชิก จำนวน ๙,๘๑๗,๑๐๒.๔๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐๕ รองลงมาเป็นทุนของสหกรณ์ จำนวน ๗,๔๗๑,๖๗๗.๗๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๒ และหนี้สินอื่น จำนวน ๒,๗๒๗,๖๔๕.๗๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๓ ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

- แหล่งใช้ไปของเงินทุน สหกรณ์ได้นำทุนดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีอยู่ไปลงทุนในเงินให้กู้ยืม-สุทธิ เป็นส่วนใหญ่ จำนวน ๙,๓๐๖,๙๕๖.๙๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕๐ รองลงมาเป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร จำนวน ๔,๓๑๗,๖๖๗.๘๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๗ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ จำนวน ๓,๐๕๙,๑๔๗.๗๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๘ ลูกหนี้อื่น-สุทธิ จำนวน ๒,๑๓๔,๑๖๖.๒๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๖ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ จำนวน ๙๗๙,๑๒๗.๐๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๙ สินค้าคงเหลือ จำนวน ๑๐๕,๐๗๘.๖๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๓ สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น จำนวน ๘๓,๔๖๐.๖๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ เงินฝากชุมนุมสหกรณ์การเกษตรปัตตานี จำกัด จำนวน ๒๐,๗๒๐.๘๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๐ และเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด จำนวน ๑๐,๑๐๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

๑.๓ การวิเคราะห์ธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์ เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ โดยศึกษาข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมใหญ่ มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จากการสแกนธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์ ปรากฏผล ดังนี้

➤ สหกรณ์กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๑ และสหกรณ์กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้สวัสดิการพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นถือใช้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก ๒ ประเภท ได้แก่
  - เงินกู้ระยะสั้น(ปกติ) วงเงินกู้ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท กำหนดชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลา ไม่เกิน ๑๒ งวด นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้
  - เงินกู้ระยะสั้น(พิเศษ) วงเงินกู้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท กำหนดชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลา ไม่เกิน ๑๒ งวด นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้
  - เงินกู้ระยะปานกลาง(ปกติ) วงเงินกู้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท กำหนดชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลา ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้
  - เงินกู้ระยะปานกลาง วงเงินกู้ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท กำหนดชำระคืนต้นเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลา ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

• เงินกู้ระยะปานกลาง(สวัสดิการ) วงเงินกู้ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท และไม่เกิน ๒๐ เท่าของเงินเดือน กำหนดชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ ภายในเวลาไม่เกิน ๖๐ งวด นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

- หลักประกันเงินกู้ อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- กรณีกู้เงินไม่เกิน ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท ใช้บุคคลค้ำประกันอย่างน้อย ๒ คน
- กรณีกู้เงินเกินกว่า ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันราคา

ประเมินจากราชการ

- ดอกเบี้ยเงินกู้ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ ๘-๑๒ บาทต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจาก วันรับเงินกู้จนถึงวันชำระหนี้เงินกู้เสร็จสิ้น คณะกรรมการดำเนินการอาจเปลี่ยนแปลงอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ได้ โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

- สหกรณ์เรียกเก็บค่าปรับสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้น ในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี โดยคำนวณเป็นรายวันนับตั้งแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

➤ สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายใน ดังต่อไปนี้

- สหกรณ์จัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลที่พัฒนา โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ครบทุกโปรแกรม (Full Pack)

- มีการกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๑ และสหกรณ์กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้สวัสดิการพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๖๒

- มีการแบ่งแยกเจ้าหน้าที่สินเชื่อกับเจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่บัญชี

- มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ตรวจสอบประวัติผู้ขอกู้ ตรวจสอบค่าขอกู้

การทำสัญญาเงินกู้ และผู้อนุมัติเงินกู้

- มีการอนุมัติเงินกู้ก่อนการจ่ายเงินกู้

- มีการจัดทำทะเบียนจ่ายเงินกู้

- มีการจัดทำทะเบียนหลักทรัพย์ค้ำประกัน

- มีการสอบถามข้อมูลระหว่างฝ่ายบัญชี กับฝ่ายการเงิน และฝ่ายสินเชื่อ

- หลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์มีการจดจำนองถูกต้อง ครบถ้วน

- การประเมินหลักทรัพย์เพื่อใช้เป็นหลักประกัน ประเมินหลักทรัพย์โดยใช้ราคา

ราชการจากกรมธนารักษ์

➤ สรุปปัจจัยเสี่ยงจากการสแกนธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

- ยอดลูกหนี้เงินกู้รายตัวไม่ตรงกับยอดลูกหนี้เงินกู้ในบัญชีแยกประเภททั่วไป

- ดอกเบี้ยเงินกู้คำนวณไม่ถูกต้องเนื่องจากการปรับปรุงรายการหรือสูตรคำนวณ

ไม่ถูกต้อง

- การประมาณค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามระเบียบ-

นายทะเบียนสหกรณ์

- การประมาณดอกเบี้ยค้าง ค่าปรับค้าง ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามระเบียบ-

นายทะเบียนสหกรณ์

๑.๔ ประเมินมาตรฐานขั้นต่ำการควบคุมภายในและรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล (CAD_Checklist) ปราบกฏผล ดังนี้

- สหกรณ์มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการควบคุมภายใน การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - มีการกำหนดให้ผู้ใช้งานแต่ละรายมี User Account เป็นของตัวเอง ไม่ใช้งานร่วมกับผู้อื่น และมีการเก็บรหัสผ่านไว้เป็นความลับของผู้ใช้งานเพียงผู้เดียว
  - มีการกำหนดรหัสผ่านในการเข้าถึงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์อย่างน้อย ๖ ตัวอักษร แต่ไม่ได้มีการเปลี่ยนรหัสผ่านของผู้ใช้งานทุก ๆ ๖ เดือน
  - มีระบบสำรองไฟฟ้าและบำรุงรักษาให้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง
  - มีระบบปรับอากาศหรือควบคุมอุณหภูมิให้แก่อุปกรณ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ
  - มีการเก็บรักษาสื่อสำรองข้อมูลไว้ที่ปลอดภัยทั้งในและนอกสถานที่ของสหกรณ์
- เพื่อความปลอดภัยในกรณีทีสถานที่ปฏิบัติงานได้รับความเสียหาย

๑.๕ การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี (Team Risk) การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีตามคู่มือการวางแผนงานสอบบัญชีสหกรณ์ เรื่องการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีของธุรกิจสินเชื่อระบุ ปัจจัยเสี่ยง วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง ความเสี่ยงสืบเนื่อง ความเสี่ยงจากการควบคุม และสรุปผลการประเมินความเสี่ยงที่หลงเหลืออยู่ในแต่ละหัวบัญชี ซึ่งสรุปผลการประเมินความเสี่ยงของธุรกิจสินเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ปรากฏผล ดังนี้

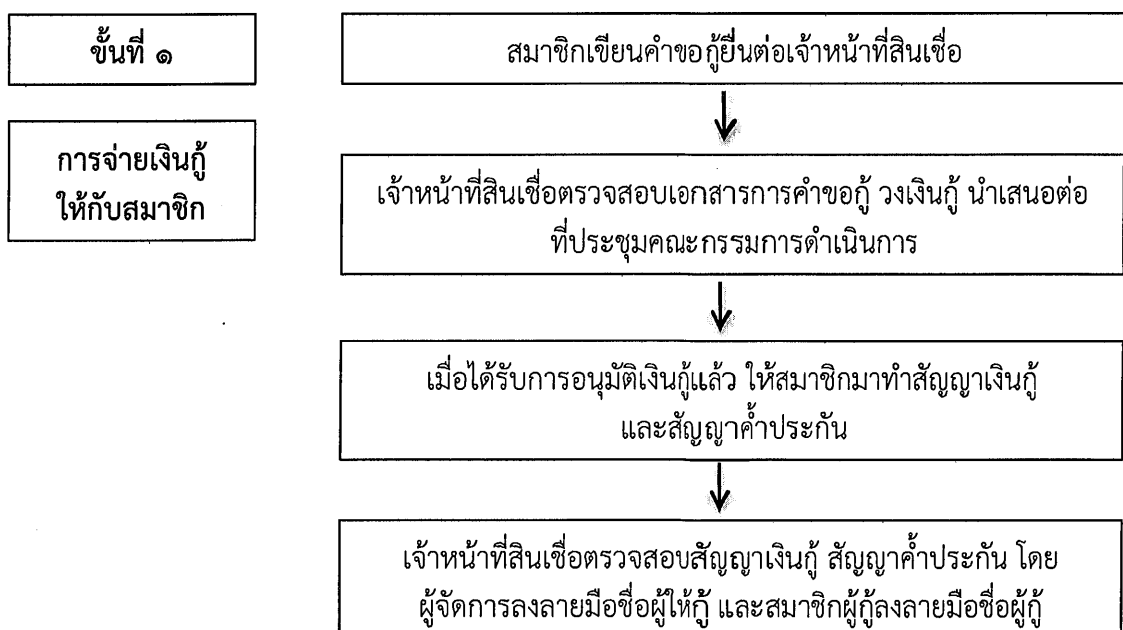
หัวบัญชี ในงบ การเงิน	ปัจจัยเสี่ยง	ความเสี่ยงสืบเนื่อง			จุดควบคุมเพื่อลด ความเสี่ยง	ความเสี่ยงที่เหลืออยู่		
		โอกาส	ผลกระทบ	คะแนน ความเสี่ยง รวม		โอกาส	ผลกระทบ	คะแนน ความเสี่ยง รวม
การให้ เงินกู้ และ ลูกหนี้ เงินกู้	ยอดลูกหนี้เงินกู้ รายตัวไม่ตรงกับ ยอดลูกหนี้เงินกู้ ในบัญชีแยก ประเภททั่วไป	๓	๒	๒.๕	มีการกระทบยอด ระหว่างบัญชีย่อยของ ลูกหนี้เงินกู้กับบัญชีแยก ประเภทอย่างสม่ำเสมอ	๒	๒	๒
	ดอกเบี้ยเงินกู้ คำนวณไม่ถูกต้อง เนื่องจากการ ปรับปรุงรายการ หรือสูตรคำนวณ ไม่ถูกต้อง	๓	๒	๒.๕	การคำนวณยอดใน ใบเสร็จรับเงินถูกต้อง และครบถ้วน	๒	๒	๒
	การประมาณค่า เผื่อหนี้สงสัยจะ สูญลูกหนี้ไม่ เหมาะสม ไม่ เป็นไปตาม ระเบียบนาย ทะเบียนสหกรณ์	๓	๒	๒.๕	- การคำนวณค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญและบันทึก รายการเข้าบัญชี- แยกประเภททั่วไป เป็นไปตามระเบียบนาย ทะเบียนสหกรณ์ - มีเอกสารประกอบ การคำนวณค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญอย่างถูกต้อง ครบถ้วน	๒	๒	๒

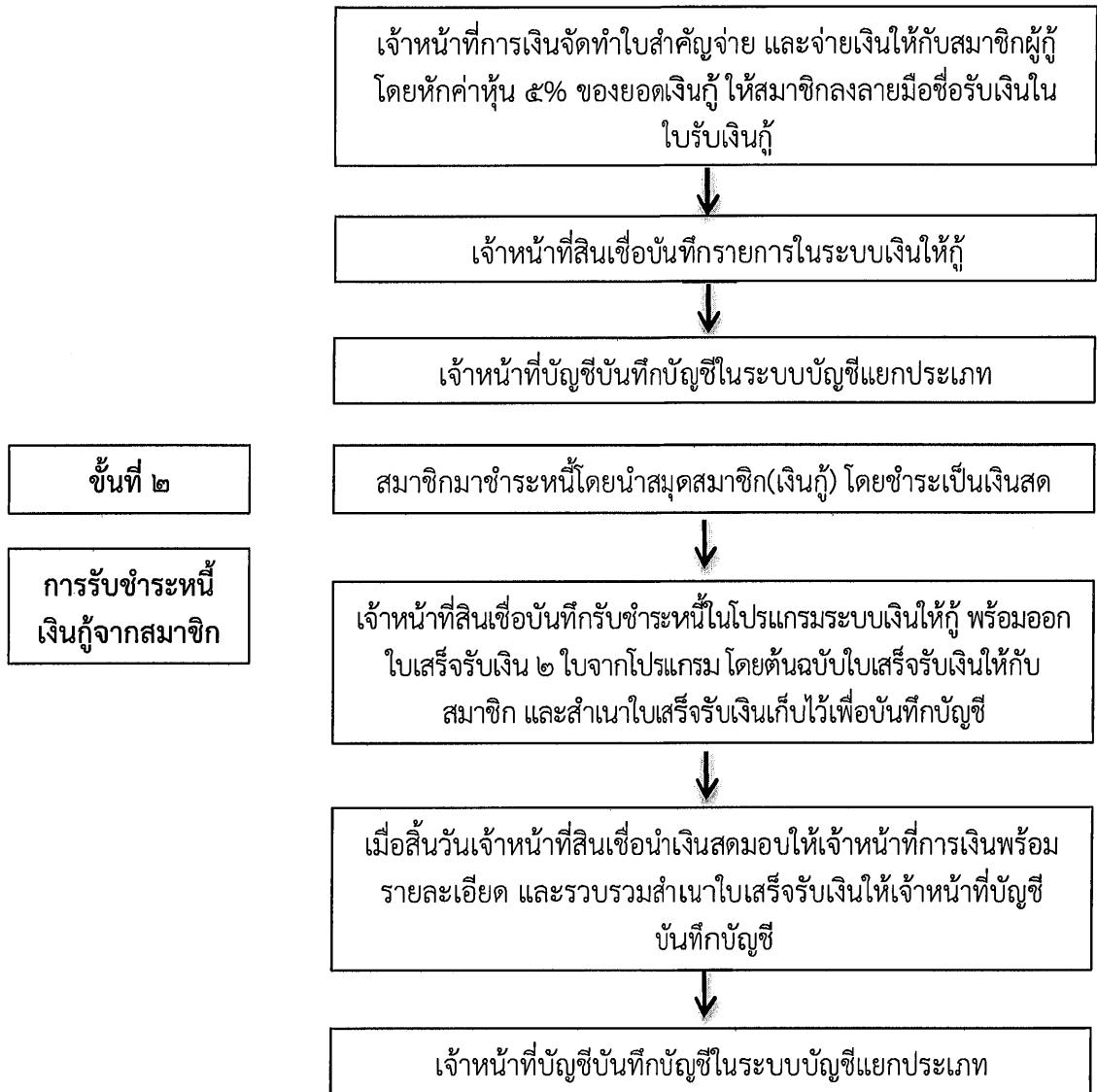
หัวข้อซี ในงบ การเงิน	ปัจจัยเสี่ยง	ความเสี่ยงสืบเนื่อง			จุดควบคุมเพื่อลด ความเสี่ยง	ความเสี่ยงที่เหลืออยู่		
		โอกาส	ผล กระทบ	คะแนน ความ เสี่ยงรวม		โอกาส	ผล กระทบ	คะแนน ความ เสี่ยงรวม
	การประมาณ ดอกเบียค่าง ค่าปรับค่าง ไม่ เหมาะสม ไม่ เป็นไปตาม ระเบียบนาย ทะเบียนสหกรณ์	๒	๒	๒	- การบันทึกดอกเบีย รับเข้าสู่ระบบบัญชี แยกประเภทเป็นไป อย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ - มีการผ่านรายการรับ ชำระค่าปรับเข้าสู่ ระบบบัญชีแยก ประเภททั่วไปอย่าง ถูกต้องและครบถ้วน	๑	๒	๑.๕

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ด้านธุรกิจสินเชื่อ โดยมีความเสี่ยง
ที่เหลืออยู่ ดังต่อไปนี้

- ยอดลูกหนี้เงินกู้รายตัวไม่ตรงกับยอดลูกหนี้เงินกู้ในบัญชีแยกประเภททั่วไป
ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
- ดอกเบียเงินกู้คำนวณไม่ถูกต้องเนื่องจากการปรับปรุงรายการ หรือสูตร
คำนวณไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
- การประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์ ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
- การประมาณดอกเบียค่าง ค่าปรับค่าง ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์ ความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ

แผนผังแสดงวงจรธุรกิจสินเชื่อ

๑.๖ การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม นำผลที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงในระบบ (Team Risk) ตามรายงานสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี (Risk Assessment Detail Report) มาจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม เพื่อวางแผนและกำหนดขอบเขต วิธีการตรวจสอบ ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ รวมทั้ง กำหนดระดับความมีสาระสำคัญในพิจารณาปรับปรุงรายการ จากข้อมูลในงบการเงิน ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบบัญชี ดังนี้

- รายการผิดพลาดที่มีผลกระทบต่อกำไรขาดทุน จำนวนเงินที่ถือว่า มีสาระสำคัญ คือ จำนวนเงินที่มากกว่าร้อยละ ๐.๕ ของกำไรสุทธิ
- รายการผิดพลาดที่มีผลกระทบต้องบแสดงฐานะการเงิน จำนวนเงินที่ถือว่า มีสาระสำคัญ คือ จำนวนเงินที่มากกว่าร้อยละ ๐.๒ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

๑.๗ การกำหนดแนวการสอบบัญชีใน (Team EWP) โดยใช้ข้อมูลหรือรายละเอียดจากแผนการสอบบัญชีโดยรวมและความเสี่ยงที่หลงเหลืออยู่จากผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี เพื่อวางแผนและกำหนดขอบเขตวิธีการตรวจสอบแต่ละเรื่องในรายละเอียด อย่างเหมาะสมและรัดกุม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การตรวจสอบ วิธีการตรวจสอบ ทดสอบการควบคุม การตรวจสอบเนื้อหาสาระ การเลือกตัวอย่างในการตรวจสอบ ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์การตรวจสอบด้านสินเชื่อ ได้แก่

- เพื่อทราบประสิทธิผลของการควบคุมภายในเกี่ยวกับการให้เงินกู้และลูกหนี้เงินให้กู้
- ลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริงตามจำนวนที่แสดงในงบการเงิน และแสดงด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินได้
- การให้เงินกู้แก่สมาชิกเกิดขึ้นจริง และบันทึกบัญชีถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามรอบระยะเวลาบัญชีและมี เอกสารประกอบการเป็นหนี้ครบถ้วน เชื่อถือได้
- การแสดงรายการลูกหนี้เงินกู้ ดอกเบี้ยค้างรับ รายได้ธุรกิจสินเชื่อในงบการเงิน ถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ และคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- การประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นปีเพียงพอสำหรับลูกหนี้เงินกู้ที่เรียกเก็บเงินไม่ได้และปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินเพียงพอเป็นไปตามระเบียบ และคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(๒) แนวการตรวจสอบบัญชี**ตรวจสอบบัญชีระหว่างปี****➤ วิธีการตรวจสอบ****วิธีการทดสอบการควบคุม**

- สอบทานระเบียบการให้เงินกู้แก่สมาชิก อัตราดอกเบี้ยแต่ละประเภท
- สังเกตการณ์และสอบถามการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบคำขอกู้ สัญญาเงินให้กู้ คุณสมบัติผู้กู้ วงเงินกู้ สิทธิผู้กู้/ผู้ค้ำประกัน การจัดทำเอกสารการกู้ยืม ครบถ้วน รวมทั้งหลักประกันของสมาชิกที่ขอกู้เงิน การจัดทำเอกสารการจ่ายเงินให้กู้ (ใบรับเงินกู้) กับสัญญาเงินให้กู้ และมติคณะกรรมการเงินกู้ถูกต้องตรงกัน เป็นไปตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนดหรือไม่
- สอบทานรายงานการประชุมเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติเงินให้กู้แต่ละประเภทโดยคณะกรรมการเงินกู้ และเป็นไปตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด
- ตรวจสอบคำขอกู้ หนังสือสัญญาเงินกู้ หนังสือค้ำประกัน กับทะเบียนคุมสัญญาเงินกู้ (Loan) รวมทั้งสอบทานการบันทึกจำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติในคำขอกู้ โดยผู้มีอำนาจการบันทึกทะเบียนคำขอกู้ และจัดทำรายงานการขอกู้เป็นปัจจุบัน
- สอบทานการจัดทำบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้เป็นปัจจุบัน
- สอบทานการจัดทำทะเบียนจ่ายเงินให้กู้ ทะเบียนผู้ค้ำประกัน และทะเบียนคุมหลักประกันเป็นปัจจุบัน โดยหลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์มีการจดจำนองถูกต้องตามกฎหมาย
- สอบทานเอกสารการรับเงิน (ใบเสร็จรับเงิน) ว่ามีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้

วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ

เลือกตัวอย่าง เลือกเอกสารการจ่ายเงินกู้ การรับชำระเงินกู้ ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ และค่าปรับเงินให้กู้ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกรายการ ที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๖ โดยการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกสำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร (CATs) ระดับความเชื่อมั่น ๙๕%

- ตรวจสอบเอกสารการจ่ายเงินให้กู้แต่ละประเภท การบันทึกบัญชีในโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้ ให้ถูกต้องตรงกัน
- ตรวจสอบเอกสารรับชำระหนี้เงินให้กู้ ดอกเบี้ย และค่าปรับแต่ละประเภท การบันทึกบัญชีในโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้ ให้ถูกต้องตรงกัน

ตรวจสอบบัญชีประจำปี

➤ วิธีการตรวจสอบ

วิธีการทดสอบการควบคุม

- สอบทานการจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้
- ตรวจสอบคำขอกู้ หนังสือสัญญาเงินให้กู้ หนังสือค้ำประกัน กับทะเบียนคุมสัญญาเงินกู้ (Loan) รวมทั้ง สอบทานการบันทึกจำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติในคำขอกู้โดยผู้มีอำนาจการบันทึกทะเบียนคำขอกู้ จัดทำรายงานการขอกู้เป็นปัจจุบัน และทะเบียนคุมหลักประกันเป็นปัจจุบัน โดยหลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย

- รายการจ่ายเงินกู้เพื่อสอบทานเอกสารประกอบการรับชำระเงินกู้ถูกต้องตรงกับข้อมูลที่บันทึกอยู่ในระบบโปรแกรมเงินให้กู้ (Loan)

วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ

เลือกตัวอย่าง เลือกเอกสารการจ่ายเงินกู้ การรับชำระเงินกู้ ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ และค่าปรับเงินให้กู้ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกรายการ ที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๖ โดยการใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกสำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร (CATs) ระดับความเชื่อมั่น ๙๕%

- ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีดอกเบี้ย และรายได้ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีบัญชีเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

- ตรวจสอบรายละเอียดลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภทจากบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้กับสัญญาเงินให้กู้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญา (ผิดนัดชำระหนี้)

- ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้ และค่าเผื่อลูกหนี้เงินให้กู้ คลาดเคลื่อน ณ วันสิ้นปีบัญชี เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

- ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ และรายได้ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีบัญชี เป็นไปตามระเบียบ และคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

- สอบทานหนี้กับสมาชิกโดยตรง

- สำหรับสมาชิกที่ไม่สามารถยืนยันยอดได้ ใช้วิธีการตรวจสอบการรับชำระหนี้หลังวันสิ้นปีและเปรียบเทียบกับบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้กับบัญชีแยกประเภททั่วไป

- ตรวจสอบยอดคงเหลือลูกหนี้เงินให้กู้ ณ วันสิ้นปีของลูกหนี้ที่สอบทานหนี้กับบัญชีย่อย

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี

สหกรณ์จัดอยู่ในกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ โดยสามารถจัดทำทางการเงินได้เอง ผู้สอบบัญชีจึงวางแผนการปฏิบัติงานสอบบัญชีระหว่างปี ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ และงานสอบบัญชีประจำปีในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ มีขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๒.๑ ตรวจสอบบัญชีระหว่างปี

๒.๑.๒ การปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี

➤ ผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี

วิธีการทดสอบการควบคุม

- สหกรณ์กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๑ และกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้สวัสดิการพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นถือใช้ระหว่างปีสหกรณ์ปฏิบัติไปตามระเบียบฯกำหนด

- เจ้าหน้าที่สินเชื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการการตรวจสอบคำขอกู้ สัญญาเงินให้กู้ คุณสมบัติผู้กู้ วงเงินกู้ สิทธิผู้กู้/ผู้ค้ำประกัน จัดทำเอกสารการกู้ยืมครบถ้วนรวมทั้งหลักประกันของสมาชิกที่ขอกู้เงิน การจัดทำเอกสารการจ่ายเงินให้กู้ (ใบรับเงินกู้) กับสัญญาเงินให้กู้ และมีคณะกรรมการเงินกู้ถูกต้องตรงกัน เป็นไปตามระเบียบฯสหกรณ์กำหนด

- การจ่ายเงินกู้ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และจากผู้จัดการสหกรณ์ เป็นไปตามระเบียบฯสหกรณ์กำหนด

- ระหว่างปีสหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก จำนวน ๑,๐๕๗,๐๐๐.๐๐ บาท แยกเป็น ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น จำนวน ๑๑ สัญญา เป็นเงิน ๒๘๗,๐๐๐.๐๐ บาท ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น (พิเศษ) จำนวน ๒ สัญญา เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐.๐๐ บาท และลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง จำนวน ๙ สัญญา เป็นเงิน ๗๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท การตรวจสอบคำขอกู้เงิน หนังสือสัญญาเงินกู้ และหนังสือค้ำประกัน จัดทำครบถ้วนแต่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๑(๒) ดังนี้

(๑) ผู้ค้ำประกันไม่รับรองสำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๑ สัญญา

(๒) ผู้ค้ำประกันไม่แนบสำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๒ สัญญา

(๓) ประธานกลุ่มไม่ลงลายมือชื่อหนังสือคำยินยอมการขอกู้เงิน จำนวน ๔ สัญญา

(๔) ไม่บันทึกข้อมูลในหนังสือคำยินยอมการขอกู้เงิน จำนวน ๒ สัญญา

- สหกรณ์จัดทำบัญชีย่อยลูกหนี้จากโปรแกรมเงินให้กู้ (Loan)

- สหกรณ์จัดทำทะเบียนจ่ายเงินให้กู้ ทะเบียนผู้ค้ำประกัน และทะเบียนคุมหลักประกันเป็นปัจจุบัน โดยหลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ได้มีการจดจำนองถูกต้อง และครบถ้วน

- จากการตรวจสอบเอกสารการรับชำระหนี้จากสมาชิก สหกรณ์ออกใบเสร็จรับเงินจากโปรแกรมระบบเงินให้กู้ (Loan) ทุกครั้ง

วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ

- สหกรณ์จ่ายเงินกู้เป็นเงินสดให้กับสมาชิก และให้สมาชิกลงลายมือชื่อในใบรับเงินกู้ (Loan) การบันทึกบัญชีในโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้ ให้ถูกต้องตรงกัน

- การรับชำระหนี้เงินให้กู้ สหกรณ์ออกใบเสร็จรับเงิน (Loan) เมื่อรับเงินจากสมาชิก และการบันทึกบัญชีในโปรแกรมระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้ ให้ถูกต้องตรงกัน

๒.๑.๒ การสรุปผลการตรวจสอบบัญชี

(๑) การรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ และบันทึกและบันทึกข้อสังเกตในระบบสารสนเทศ และระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน 3 วันทำการนับถัดจากวันที่รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ ซึ่งข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี ปรากฏผล ดังนี้

- สหกรณ์มีสมาชิกลาออกแต่ติดค้ำประกันเงินกู้ จำนวน 1 ราย

- สหกรณ์จัดทำคำขอกู้เงิน หนังสือสัญญาเงินกู้ และหนังสือค้ำประกัน

ครบถ้วน แต่ไม่สมบูรณ์ ดังนี้ ๑.หนังสือค้ำประกันเงินกู้ ผู้ค้ำประกันไม่รับรองสำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๑ สัญญา และผู้ค้ำประกันไม่แนบสำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๒ สัญญา และ ๒.หนังสือคำยินยอมการขอกู้เงิน ประธานกลุ่มไม่ลงลายมือชื่อ จำนวน ๔ สัญญา

(๒) การรายงานการสอบบัญชี

รายงานการสอบบัญชีระหว่างปี โดยรายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี ภายใน ๑๐ วัน นับถัดจากวันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน

๒.๒ ตรวจสอบบัญชีประจำปี

๒.๒.๑ การส่งงบการเงินเพื่อขอรับบริการตรวจสอบบัญชี

- ผู้สอบบัญชีทำหนังสือถึงสหกรณ์เพื่อเตรียมความพร้อมในการปิดบัญชีประจำปี โดยแจ้งสหกรณ์ให้จัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินส่งให้ผู้สอบบัญชีเพื่อขอรับบริการ ตรวจสอบบัญชีประจำปี ก่อนวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ไม่น้อยกว่า ๓๐ วันซึ่งสหกรณ์สามารถจัดส่งงบการเงิน ภายใน ๓๐ วัน จากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

- เมื่อสหกรณ์ส่งหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชีงบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบให้ผู้สอบบัญชีสอบทานเบื้องต้นภายใน ๕ วันทำการ นับถัดจากวันที่ได้รับ หนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชีงบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินว่างงบการเงิน ซึ่งสหกรณ์ สามารถจัดส่งรายละเอียดประกอบงบการเงินครบถ้วน มีความสัมพันธ์กัน พร้อมรับการตรวจสอบบัญชี ประจำปีได้ในครั้งที่ ๒ โดยทำหนังสือแจ้งกำหนดการเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖

- บันทึกรับงบการเงินในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ว่า ผ่าน

๒.๒.๒ การปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี

➤ ผลการตรวจสอบบัญชีประจำปี

วิธีการทดสอบการควบคุม

- จากการตรวจสอบบัญชี เจ้าหน้าที่สินเชื่อยังมีความชำนาญไม่เพียงพอ ส่งผลให้สหกรณ์จัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ไม่ถูกต้อง ทำให้ต้องเข้าไปสอนแนะนำการวิเคราะห์อายุหนี้ ซึ่งสหกรณ์ใช้เวลาแก้ไข และจัดทำรายละเอียดการวิเคราะห์อายุหนี้ค่อนข้างนาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี

- ระหว่างปีสหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิก ประกอบด้วย ระยะเวลาสั้น(ปกติ) ๒๙ สัญญา เป็นเงิน ๗๘๙,๐๐๐.๐๐ บาท ระยะเวลาสั้น(พิเศษ) ๕๓ สัญญา เป็นเงิน ๑,๕๙๐,๐๐๐.๐๐ บาท ระยะเวลาปานกลาง(ปกติ) ๑๓ สัญญา เป็นเงิน ๙๗๕,๐๐๐.๐๐ บาท สหกรณ์ จัดทำสัญญาเงินกู้ครบถ้วน ผ่านมติ ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการครบถ้วนจัดทำบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้เป็นปัจจุบัน

สหกรณ์ให้สินเชื่อแก่สมาชิก โดยใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน กรณีสมาชิกรายเดิม มาขอกู้เงินกับสหกรณ์ ระบุใช้หลักทรัพย์เดิมค้ำประกัน จากการตรวจสอบ การจดจำนอง ๓๐ สัญญา พบว่า สหกรณ์ไม่ได้จดจำนองหลักทรัพย์ใหม่ จำนวน ๒๖ สัญญา ทั้งนี้ หลักทรัพย์เดิม ไม่ระบุระยะเวลาในการ ก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน หลักทรัพย์ที่ค้ำประกันอยู่บางรายจดจำนอง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖, ๒๕๔๙ และใช้ราคา ประเมินจากทางราชการของกรมธนารักษ์

- จากการตรวจสอบเอกสารการรับชำระหนี้จากสมาชิก สหกรณ์ออกใบเสร็จรับเงิน จากโปรแกรมระบบเงินให้กู้ (Loan) ทุกครั้ง ข้อมูลการรับชำระหนี้ถูกต้องตรงกัน

- สหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบเงินให้กู้ในการคำนวณดอกเบี้ย ค่าปรับ จากการ ทดสอบการคำนวณดอกเบี้ย พบว่า มี 2 รายที่โปรแกรมคำนวณไม่ถูกต้องเกิดจากการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน จึงใช้วิธีคำนวณด้วยมือแทน และการบันทึกบัญชีดอกเบี้ย และรายได้ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีบัญชี ถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

- จากการตรวจสอบลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภทจากบัญชีย่อย ลูกหนี้เงินให้กู้กับสัญญาเงินให้กู้ที่ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดสัญญามียอดผิดนัดชำระหนี้ ดังนี้

- (1) ระยะสั้นปกติ จำนวน 855,098.88 บาท
- (2) ระยะสั้นพิเศษ จำนวน 344,276.16 บาท
- (3) ระยะปานกลาง จำนวน 2,734,204.86 บาท

- จากการทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ลูกหนี้เงินให้กู้ สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระของลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละราย สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินกู้ต่ำกว่าที่ผู้สอบบัญชีคำนวณได้ จึงได้ปรับปรุงบัญชีให้เป็นไปตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- จากการทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและรายได้ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระของลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละราย สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ-ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและรายได้ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับต่ำกว่าที่ผู้สอบบัญชีคำนวณได้ จึงได้ปรับปรุงบัญชีให้เป็นไปตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- สหกรณ์ทยอยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นเวลา ๕ ปี ปีละ ๒๐% ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑/๖๕ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ สำหรับปี ๒๕๖๖ ทยอยตั้งค่าเผื่อฯ เป็นปีที่ ๓ ในอัตราร้อยละ ๖๐ ของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ต้องตั้งเพิ่ม ณ วันสิ้นปีบัญชี

- ได้ยืนยันยอดลูกหนี้เงินให้กู้โดยตรงกับสมาชิกจำนวน ๖๙ ราย เป็นเงิน ๓,๘๓๙,๗๐๙.๕๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๔ ของสมาชิกทั้งสิ้น และคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๓๓ ของลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปี จากการยืนยันยอดปรากฏว่า ไม่มีสมาชิกรายใดหักทวงแต่อย่างใด ผลการยืนยันยอดลูกหนี้เงินให้กู้ไม่เพียงพอ เนื่องจากลูกหนี้เงินให้กู้อยู่ภายนอกพื้นที่ ดังนั้นจึงใช้วิธีการตรวจสอบการชำระหลังวันสิ้นปีเพิ่มเติม

๒.๒.๓ การสรุปผลการตรวจสอบบัญชี

(๑) การรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

มีการตรวจพบข้อสังเกตจากการตรวจสอบบัญชีประจำปี ซึ่งรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ และบันทึกข้อสังเกตในระบบสารสนเทศ (Cad_Notice) และระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๓ วันทำการนับถัดจากวันที่รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ

(๒) การเสนอปรับปรุงรายการบัญชี

มีการปรับปรุงรายการบัญชีจากการตรวจสอบบัญชีประจำปี ซึ่งนำเสนอรายการปรับปรุงบัญชีเป็นลายลักษณ์อักษรต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อชี้แจงรายการดังกล่าว และเสนอแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการดำเนินการก่อนการแสดงความเห็นต่องบการเงิน

(๓) การรายงานการสอบบัญชี

รายงานการสอบบัญชีประจำปี ได้แก่ รายงานของผู้สอบบัญชีต่อสมาชิก สหกรณ์ และเสนอรายงานผลการตรวจสอบบัญชีต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยสหกรณ์มีขนาดใหญ่มาก ระดับความยากในการสอบบัญชี “มาก” ได้จัดส่งภายใน ๑๕ วันทำการ นับถัดจากวันที่แสดงความเห็นต่องบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีแสดงความเห็น อย่างไม่มีเงื่อนไข

๓. ขั้นตอนการสรุปผลและจัดทำรายงานการตรวจสอบบัญชี

๓.๑ รวบรวมหลักฐานการสอบบัญชี จัดทำกระดาศทำการ สรุปผลการตรวจสอบบัญชี โดยใช้โปรแกรมกระดาศทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP ซึ่งกระดาศทำการที่เกี่ยวข้องด้านธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ กระดาศทำการเงินให้กู้ยืม ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและค่าปรับค้างรับ กระดาศทำการสรุปผลการยืนยันยอด

ลูกหนี้เงินให้กู้ รายละเอียดการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ รายละเอียดหลักทรัพย์ค้ำประกัน และรายละเอียดการรับชำระหลังวันสิ้นปี

๓.๒ ปฏิบัติตามมาตรฐานรายงาน โดยจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี และรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ซึ่งผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นในรายงาน อย่างไม่มีเงื่อนไข และกำหนดเงินให้กู้ยืมและการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ เนื่องจากการประมาณการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้-เงินให้กู้ยืมต้องปฏิบัติเป็นไปตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์

๓.๓ รายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ Intranet (CAD_PLAN) และบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการเงิน (Input form)

๓.๔ รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี, ประธานคณะกรรมการดำเนินการ, ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙ และรองนายทะเบียนสหกรณ์ (สหกรณ์จังหวัดปัตตานี) รวมทั้งบันทึกข้อสังเกตในระบบสารสนเทศเพื่อการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ (Cad_Notice) โดยข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการตรวจสอบบัญชีประจำปี ดังนี้

๑. สหกรณ์มีสมาชิกลาออกแต่ติดค้ำประกันเงินกู้ จำนวน ๓ ราย ซึ่งปฏิบัติไม่เป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ ๓๗ การลาออกจากสหกรณ์ “สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินอยู่ต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันหรือหนี้สินอื่นที่ผูกพันจะต้องชำระต่อสหกรณ์อาจลาออกจากสหกรณ์ได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับและอนุญาตแล้วจึงให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ได้”

๒. สหกรณ์ให้สินเชื่อแก่สมาชิก โดยใช้หลักทรัพย์ในการค้ำประกัน กรณีสมาชิกรายเดิมมาขอกู้เงินกับสหกรณ์ระบุใช้หลักทรัพย์เดิมในการค้ำประกัน จากการตรวจสอบการจดจำนอง ๓๐ สัญญาพบว่า สหกรณ์ไม่ได้จดจำนองหลักทรัพย์ใหม่ จำนวน ๒๖ สัญญา ทั้งนี้ หลักทรัพย์เดิม ไม่ระบุระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน หลักทรัพย์ที่ค้ำประกันอยู่บางรายจดจำนอง ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๖, ๒๕๔๙ ซึ่งสหกรณ์ปฏิบัติไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๘๑ แห่งประมวลแพ่งและพาณิชย์ “มาตรา ๖๘๑ อันค้ำประกันจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์ หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขจะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนั้นนั้นอาจเป็นผลได้จริงก็ประกันได้ แต่ต้องระบุวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้รายที่ค้ำประกัน ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุด ที่ค้ำประกันและระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน”

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๑ ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสหกรณ์สามารถนำงบการเงินเสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีได้ ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

๒ ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีมีแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อ

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. สหกรณ์สามารถนำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ด้านธุรกิจสินเชื่อ

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

สหกรณ์การเกษตรทุ่งลิปะสะโจ จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ระดับความยากมาก ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของทุกปี สหกรณ์มีการนำโปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาใช้ในการประมวลผลข้อมูล ได้แก่ โปรแกรมระบบสมาชิกและหุ้นและเงินให้กู้ ระบบเงินรับฝาก ระบบสินค้าและระบบบัญชีแยกประเภท ณ วันสิ้นปีบัญชี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ มีสมาชิก ๗๔๗ ราย มีทุนดำเนินงาน

ทั้งสิ้น จำนวน ๒๐,๐๑๕,๑๕๑.๖๘ บาท มีกำไรสุทธิ จำนวน ๕๓,๐๕๕.๕๙ บาท สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจ ๔ ด้าน มูลค่าธุรกิจรวม จำนวน ๓๑,๖๔๕,๒๐๐.๖๕ บาท การดำเนินธุรกิจสินเชื่อ จำนวน ๓,๓๕๔,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๐ ของปริมาณธุรกิจรวมของสหกรณ์ ณ วันสิ้นปีบัญชี ลูกหนี้เงินกู้คงเหลือ ๑๘๔ สัญญา ๑๖๐ ราย เป็นเงิน ๘,๕๑๑,๒๖๙.๘๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕๒ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น มีต้นเงินถึงกำหนดชำระระหว่างปี จำนวน ๗,๒๘๕,๙๓๙.๘๘ บาท และมีลูกหนี้ค้างนานและผิดนัดชำระหนี้ จำนวน ๓,๙๓๓,๕๗๙.๙๐ บาท มีลูกหนี้เงินกู้ผิดนัดชำระหนี้ ๘๖ สัญญา ๗๗ ราย เป็นเงิน ๓,๙๓๓,๕๗๙.๙๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๙๙ ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระวัน ณ สิ้นปีบัญชีมีดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ ๑,๕๓๘,๖๘๒.๗๙ บาท และมีค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ ๑๖๖,๗๔๐.๓๒ บาท สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินให้กู้ จำนวน ๒๐๗,๐๙๒.๙๔ บาท ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ-ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ จำนวน ๔๑๗,๕๘๗.๘๖ บาท และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ-ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ จำนวน ๗๓,๓๙๘.๒๒ บาท โดยสหกรณ์ทยอยตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ให้เป็นไปตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ภายในระยะเวลา ๕ ปี

สหกรณ์แบ่งแยกหน้าที่เป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่ดี แต่เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานไม่มีเพียงพอ ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน โดยจัดทำหนังสือสัญญาเงินกู้ หนังสือค้ำประกัน และเอกสารประกอบการกู้ยืมครบถ้วนแต่ไม่สมบูรณ์ ดังนี้ (๑) ผู้ค้ำประกันไม่รับรองสำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๑ สัญญา, (๒) ผู้ค้ำประกันไม่แนบสำเนาบัตรประชาชน จำนวน ๒ สัญญา, (๓) ประธานกลุ่มไม่ลงลายมือชื่อหนังสือคำยินยอมการขอกู้เงิน จำนวน ๔ สัญญา และ (๔) ไม่บันทึกข้อมูลในหนังสือคำยินยอมการขอกู้เงิน จำนวน ๒ สัญญา ซึ่งปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๑(๒)

สหกรณ์มีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เป็นจำนวนมากแต่เจ้าหน้าที่สินเชื่อจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ รายละเอียดการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ รายละเอียดหลักทรัพย์ค้ำประกัน และรายละเอียดการรับชำระหลังวันสิ้นปี ไม่ถูกต้อง สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการจำแนกอายุลูกหนี้เงินกู้ตามงวดที่ผิดนัดชำระหนี้ตามประกาศกรมตรวจบัญชี เรื่อง การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องเข้าไปสอนแนะ และสหกรณ์ใช้เวลาแก้ไขการจัดทำรายละเอียดการวิเคราะห์อายุหนี้ รายละเอียดการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ รายละเอียดหลักทรัพย์ค้ำประกัน และรายละเอียดการรับชำระหลังวันสิ้นปีก่อนข้างนานส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี และสหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน ๓,๙๓๓,๕๗๙.๙๐ บาท มีหลักทรัพย์ค้ำประกันด้วยราคาประเมินราชการ จำนวน ๒,๖๙๔,๗๒๖.๓๑ บาท และมีการชำระหนี้หลังวันสิ้นปี จำนวน ๑๖,๔๘๘.๕๓ บาท ผู้สอบบัญชีได้กำหนดให้เงินกู้ยืมและการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการประมาณการอย่างเพียงพอและเหมาะสมเป็นไปตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เนื่องจากส่วนใหญ่สหกรณ์ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อให้มั่นใจว่ามีการจดจำนองถูกต้อง และมีการใช้ราคาประเมินจากทางราชการมาใช้ในการพิจารณา จากการตรวจสอบ พบว่า สหกรณ์ใช้ราคาประเมินจากทางราชการมาประกอบการพิจารณา แต่กรณีสมาชิกรายเดิมมาขอกู้เงิน สหกรณ์ใช้หลักทรัพย์เดิมในการค้ำประกัน โดยไม่ได้จดจำนองหลักทรัพย์ใหม่ ทั้งนี้ หลักทรัพย์เดิม ไม่ระบุระยะเวลาในการก้อหนี้ที่จะค้ำประกัน และหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันอยู่บางรายจดจำนอง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖, ๒๕๔๙ และสหกรณ์ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่ำกว่าที่ผู้สอบบัญชีคำนวณได้ จึงได้เสนอรายการปรับปรุงบัญชี จำนวน ๒๖๓,๙๒๙.๓๘ บาท แยก เป็นลูกหนี้เงินให้กู้ จำนวน ๙๖,๓๔๖.๓๔ บาท, ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ จำนวน ๑๔๗,๐๐๔.๐๒ บาท และรายได้ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ จำนวน ๒๐,๕๗๘.๘๔ บาท

สหกรณ์มีเงินกู้ ๕ ประเภท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แตกต่างกัน ได้แก่ (๑) ระยะสั้นปกติ อัตราร้อยละ ๑๒, (๒) ระยะสั้นพิเศษ อัตราร้อยละ ๑๑, (๓) ระยะปานกลางปกติ อัตราร้อยละ ๑๒, (๔) ระยะสั้นปานกลาง อัตราร้อยละ ๑๒ และ (๕) ระยะปานกลางสวัสดิการ อัตราร้อยละ ๑๒ สหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบเงินให้กู้ มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แต่ละประเภทเงินกู้ในระบบโปรแกรมเงินให้กู้ถูกต้อง ในระหว่างปีสหกรณ์มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบโปรแกรมเงินให้กู้ ส่งผลให้การประมวลผลการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบโปรแกรมเงินให้กู้ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องให้ความสำคัญกับการทดสอบการคำนวณดอกเบี้ย จากการทดสอบการคำนวณดอกเบี้ย พบว่า มี ๒ รายที่โปรแกรมคำนวณไม่ถูกต้องเกิดจากการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน จึงใช้วิธีการคำนวณด้วยมือแทน

จากข้อมูลดังกล่าว การตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อจึงมีความสำคัญและยุ่งยากมาก ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีจึงต้องใช้ความรู้ ความชำนาญ เทคนิค และประสบการณ์ในการตรวจสอบ เพื่อกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบให้รัดกุมและเหมาะสม รวมทั้งการยืนยันยอดลูกหนี้เงินให้กู้ เพื่อพิสูจน์ความมีอยู่จริง ความครบถ้วน และความถูกต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส ๕๐๕ การขอคำยืนยันจากบุคคลภายนอก เพื่อให้มั่นใจว่ารายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นการแสดงรายการที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสมในการแสดงความเห็นต่องบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชี และระเบียบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑. สหกรณ์ตั้งอยู่ในพื้นที่ความเสี่ยงสูงอันสืบเนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสมาชิกไปประกอบอาชีพหรืออาศัยในต่างประเทศ ทำให้สามารถยืนยันยอดโดยตรงกับสมาชิกได้น้อย จึงได้ใช้วิธีการตรวจสอบการรับชำระหนี้หลังวันสิ้นปีและเปรียบเทียบกับบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้กับบัญชีแยกประเภททั่วไปทดแทน

๒. สมาชิกของสหกรณ์ในพื้นที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม บางรายไม่สามารถสื่อสารโดยการใช้ภาษาไทยได้ แต่จะใช้ภาษายาวีในการสื่อสาร ทำให้ต้องอาศัยล่ามช่วยในการแปลภาษาเพื่อที่จะสื่อสารข้อความ หรือทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี

๙. ข้อเสนอแนะ

๑. สหกรณ์ควรทำการวิเคราะห์อายุหนี้อย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ข้อมูลในการบริหารงานและติดตามหนี้
๒. สหกรณ์ควรนำข้อเสนอแนะด้านสินเชื่อไปใช้ในการวางแผนหรือปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี) -

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

๑. นางสาวพรทิพย์ พรหมสุวรรณ	ผู้สอบบัญชี	สัดส่วนของผลงาน ๑๐%
๒. นางสาวณัฐนรี ฉิมประเสริฐ	ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี	สัดส่วนของผลงาน ๘๐%
๓. นางสาวน้ำฝน แก้วแจ้ง	ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี	สัดส่วนของผลงาน ๑๐%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....^{ผู้ลงชื่อ}

(นางสาวณัฐนรี ฉิมประเสริฐ)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินงานข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวพรทิพย์ พรหมสุวรรณ	
นางสาวน้ำฝน แก้วแจ่ม	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(นางสมหมาย อินทรเพชร)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

(ลงชื่อ).....

(นางสาวณิชภาพร สังฆะโต)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๙

วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

**แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ)**

---

๑. เรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชัน Smart Glide (รายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน)

๒. หลักการและเหตุผล

ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ กรมตรวจบัญชี สหกรณ์เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เข้าร่วมสนองงานตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยร่วมกับโครงการ ส่วนพระองค์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งดูแลรับผิดชอบงานโครงการตามพระราชดำริ การดำเนินงานเริ่มต้นด้วยโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนในถิ่น ทุรกันดาร ซึ่งรับผิดชอบในการวางระบบบัญชี และให้ความรู้/คำแนะนำด้านการบัญชีที่เหมาะสมแก่ครู และนักเรียน โดยน้อมนำแนวพระราชดำริ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามแผน ให้เด็กและเยาวชน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Development) ในการพัฒนาคน พัฒนาการเกษตร สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ซึ่งมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ด้านบัญชีช่วยปลูกฝัง ให้นักเรียนรู้จักการคิด คำนวณเลข ฝึกการเขียนภาษาไทย รู้จักวางแผนในการจำหน่ายสินค้า และ การผลิต ปลูกฝังให้รักการจดบันทึกบัญชี ฝึกการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการวางแผนงานในแต่ละกิจกรรม รู้จักการควบคุมการใช้จ่ายเงิน อันจะก่อให้เกิดวินัยทางการเงิน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการไปใช้ ในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทำให้รู้จักการใช้บัญชีเป็นเครื่องมือในการพัฒนา คุณภาพชีวิตได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี มีส่วนสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนโครงการของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยแบ่งกลุ่มของโรงเรียน ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนไม่ได้ , กลุ่มที่ ๒ จัดทำบัญชี สหกรณ์นักเรียนได้ แต่จัดทำรายงานทางการเงินไม่ได้ และกลุ่มที่ ๓ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนได้ จัดทำ รายงานทางการเงินได้ และดำเนินการสอนแนะนำการจัดทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน เน้นสอนการ จัดทำเอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์ สอนแนะนำการจัดทำ รายงานทางการเงิน เน้นสอนการปิดบัญชีประจำวัน/เดือน/ภาคเรียน/ประจำปี และการจัดทำรายงาน ทางการเงิน เพื่อให้มีศักยภาพด้านระบบบัญชี มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และสามารถใช้อุปกรณ์ทางการเงิน และบัญชี ในการบริหารจัดการ เสริมสร้างความเข้มแข็ง และเกิดประโยชน์สูงสุด

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีทั้งสิ้น จำนวน ๘ โรงเรียน ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่ม ที่จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนและจัดทำรายงานทางการเงินไม่ได้ จำนวน ๕ โรงเรียน และจัดอยู่ในกลุ่ม ที่จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนได้ แต่จัดทำรายงานทางการเงินไม่ได้ จำนวน ๓ โรงเรียน จากข้อมูล ดังกล่าว จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแอปพลิเคชัน Smart Glide (รายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์ นักเรียน) เพื่อเพิ่มศักยภาพและยกระดับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ให้อยู่ในกลุ่มที่สามารถ จัดทำบัญชี และจัดทำรายงานทางการเงินได้ ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓. บทวิเคราะห์ / แนวความคิด / ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการฯ ที่ส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจวิธีการจดบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน รวมทั้งสามารถจัดทำรายงานทางการเงินได้เอง ได้แก่ รายงานกำไรขาดทุน, รายงานสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนคงเหลือ ตลอดจนสามารถนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เข้มแข็ง นำไปสู่การเสริมสร้างกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนอย่างยั่งยืนต่อไป

การจัดทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนมีสมุดบัญชีหลายเล่มยากต่อการทำความเข้าใจของนักเรียน รวมทั้งการจัดทำรายงานทางการเงิน มีความยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งนักเรียนไม่สามารถแยกรายการที่เกิดขึ้นในสมุดบัญชีว่าเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับรายงานกำไรขาดทุน หรือรายงานทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนคงเหลือ ดังนั้น จึงนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการศึกษาหรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวกเพื่อให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีสามารถจัดทำบัญชีและจัดทำรายงานทางการเงินได้ จึงมีแนวคิดที่จะให้มีแอปพลิเคชันที่ช่วยจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

แนวความคิด

(๑) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับโมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Application)

โมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Application) หมายถึง แอปพลิเคชันที่ช่วยการทำงานของผู้ใช้บนอุปกรณ์สื่อสารแบบพกพา เช่น โทรศัพท์มือถือ ซึ่งแอปพลิเคชันเหล่านั้นจะทำงานบนระบบปฏิบัติการ (OS) ที่แตกต่างกันไป ปัจจุบันแนวโน้มการใช้งานสมาร์ทโฟนเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Applications) โดยการพัฒนาแอปพลิเคชันแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. เนทีฟแอปพลิเคชัน (Native Application) คือ แอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นด้วยชุดคำสั่ง เพื่อเอาไว้สำหรับพัฒนาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันของ OS Mobile นั้นโดยเฉพาะ ข้อดีคือ ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้ง่ายจาก Google Play หรือ Apple's App Store รวมถึงการทำงานแบบไม่ต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในบางแอปพลิเคชันทำให้ผู้ใช้งานสะดวก

๒. ไฮบริดแอปพลิเคชัน (Hybrid Application) คือ แอปพลิเคชันที่ถูกพัฒนาขึ้นมาด้วยจุดประสงค์ที่ต้องการให้สามารถรันบนระบบปฏิบัติการได้ทุก OS โดยใช้ชุดคำสั่งเข้าช่วยเพื่อให้สามารถทำงานได้ทุกระบบปฏิบัติการ และหลายแพลตฟอร์มในแอปพลิเคชันเดียว จึงมีข้อดีคือทำให้ผู้พัฒนาไม่ต้องเสียเวลาในการพัฒนาเพราะเขียนชุดคำสั่งครั้งเดียว สามารถใช้ได้ทุกแพลตฟอร์มและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

๓. เว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) คือ แอปพลิเคชันที่ถูกเขียนขึ้นมาเพื่อเป็น Browser สำหรับการใช้งานเว็บเพจต่าง ๆ ซึ่งถูกปรับแต่งให้แสดงผลแต่ส่วนที่จำเป็น เพื่อเป็นการลดทรัพยากรในการประมวลผลของตัวเครื่องสมาร์ทโฟน หรือ แท็บเล็ต ทำให้โหลดหน้าเว็บไซต์ได้เร็วขึ้นข้อดี คือ ใช้งานง่ายได้สะดวกทุกที่ ทุกเวลา รวมถึงมีการอัปเดต แก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และใช้งานได้ทุกแพลตฟอร์ม

นอกจากการพัฒนาแอปพลิเคชัน ๓ ประเภท ดังกล่าว ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าส่งผลให้มีแพลตฟอร์มสำเร็จรูปที่ช่วยให้การพัฒนาแอปพลิเคชันง่ายขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรม

(๒) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning by doing)

หลักทฤษฎี Learning by doing คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้ คือ การที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เกิดความสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะเกิดความรู้ขึ้นได้เมื่อได้ลงมือทำ และทั้งหมดนี้เป็นหลักการปรัชญาแบบ John Dewey ซึ่ง สรุปได้ว่าคนเราจะสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการที่ได้ลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

ดังนั้น จากแนวคิดและทฤษฎี ดังกล่าวจึงขอเสนอแนวคิดให้มีการพัฒนาแอปพลิเคชันที่สร้างมาจากแพลตฟอร์มสำเร็จรูปเพื่อช่วยจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพ ยกกระดับกลุ่มเป้าหมายให้สามารถจัดทำบัญชี และจัดทำรายงานทางการเงินได้ รวมไปถึงการใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Learning by doing) มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการสอนแนะเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียน โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย

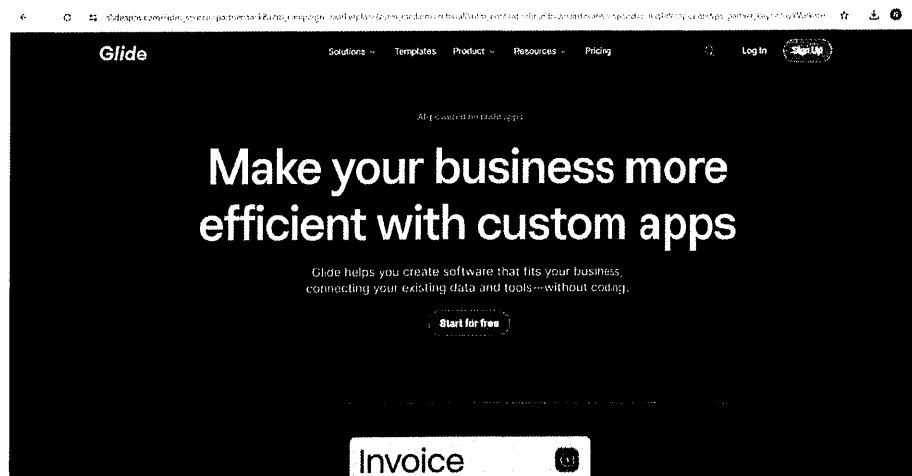
โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๘ โรงเรียน โดยแยกออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียน และจัดทำรายงานทางการเงินไม่ได้ จำนวน ๕ โรงเรียน
- กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนได้ แต่จัดทำรายงานทางการเงินไม่ได้ จำนวน ๓ โรงเรียน

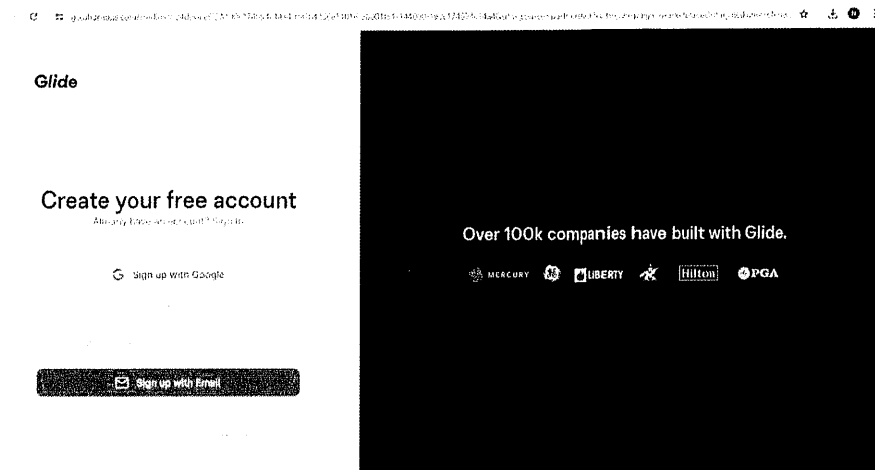
๒. การพัฒนาแอปพลิเคชัน

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับโมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Application) พบว่า การใช้แพลตฟอร์มสำเร็จรูปช่วยในการพัฒนาแอปพลิเคชันทำได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงสร้างแอปพลิเคชันสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ด้วยโปรแกรม Glide app และ Google Sheet ซึ่ง Glide app เปรียบเสมือน Platform ที่สามารถทำแอปพลิเคชันโดยไม่ต้องเขียนโปรแกรม เป็นการสร้างแอปพลิเคชันผ่านทางเว็บไซต์ของ Glide และแอปพลิเคชันที่สร้างจะอาศัย Google sheet เป็นฐานข้อมูล โดยสามารถเผยแพร่แอปพลิเคชันที่สร้างขึ้นเพื่อเข้าใช้งานโดยคิวอาร์โค้ด (QR Code) ขั้นตอนการพัฒนาแอปพลิเคชัน ดังนี้

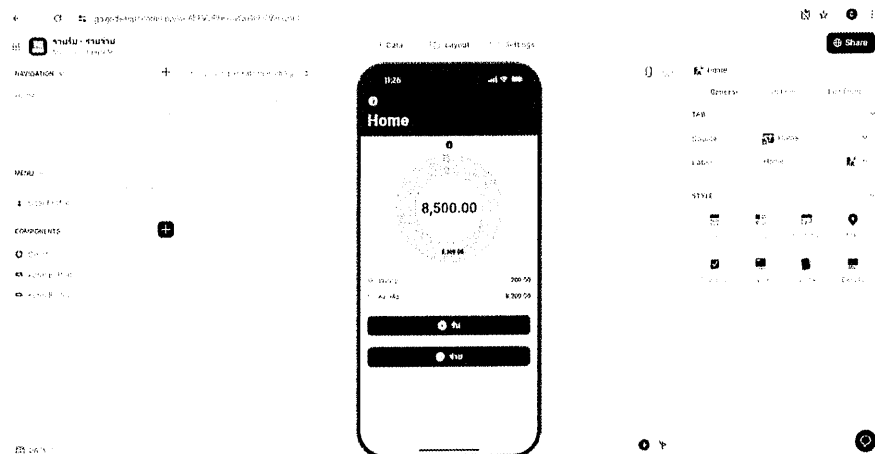
(๑) เข้าโปรแกรม Glide app

(๒) สร้างบัญชี(สำหรับผู้ใช้งานใหม่) หรือ เข้าสู่ระบบ(สำหรับผู้ที่เคยใช้งานแล้ว) โดยการเข้าสู่ระบบจะผูกกับบัญชีของ Google หรือ Email

(๓) สร้างแอปพลิเคชันกำหนดให้หน้าจอแรก (Home) ของแอปพลิเคชัน แสดงผลในรูปแบบของกราฟวงกลม (Pie Chart) ที่แสดงข้อมูลจำนวนเงินสัดส่วนรายรับ-รายจ่าย และคงเหลือทั้งสิ้น และกำหนดให้มีปุ่มฟังก์ชัน ๒ ปุ่ม ได้แก่ +รับ, -จ่าย สำหรับให้ผู้ใช้งานคือข้อมูลรายการรับ-จ่ายที่เกิดขึ้น เมื่อผู้ใช้งานกดปุ่มฟังก์ชัน +รับ, -จ่าย จะแสดงหน้าต่างหารายการประเภทรับ-จ่าย ซึ่งกำหนดรายการพื้นฐานตามสมุดบัญชีรับ-จ่าย ของกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน โดยผู้ใช้งานจะต้องเลือกรายการที่ต้องการและกรอกจำนวนเงินให้ถูกต้อง

๓. กระบวนการสอนแนะ

(๑) กำหนดแผนการปฏิบัติงาน

การสอนแนะโดยใช้หลักทฤษฎี Learning by doing ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ถือเป็นขบวนการที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนให้มีความรู้ทักษะ ทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งกำหนดแผนการปฏิบัติงาน ดังนี้

ขั้นตอน	กิจกรรม	ระยะเวลา		
		กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
๑. การจัดทำสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน	- สอนแนะนำการบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน	✓		
๒. การใช้งานแอปพลิเคชัน	- การใช้งานแอปพลิเคชัน - การบันทึกรายรับ - การบันทึกรายจ่าย - การจัดทำรายงานทางการเงิน - การเพิ่มรายการรับ - จ่าย - การแก้ไขรายการรับ - จ่าย		✓	
๓. การติดตามและประเมินผล	- เข้าติดตามการจัดทำบัญชีการจัดทำรายงานทางการเงินกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และผู้ได้รับการสอนแนะนำประเมินผลความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจ โดยกรอกแบบประเมินผลโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๘ โรงเรียน (ตามเอกสารแนบ ๑ และ ๒)			✓

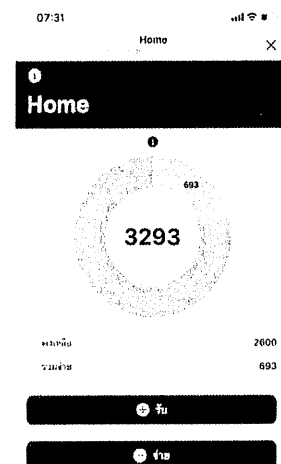
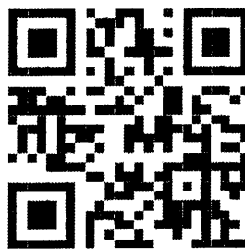
(๒) การจัดทำสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

สอนแนะนำการบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

(๓) การใช้งานแอปพลิเคชัน

➤ **การเข้าใช้งานแอปพลิเคชัน**

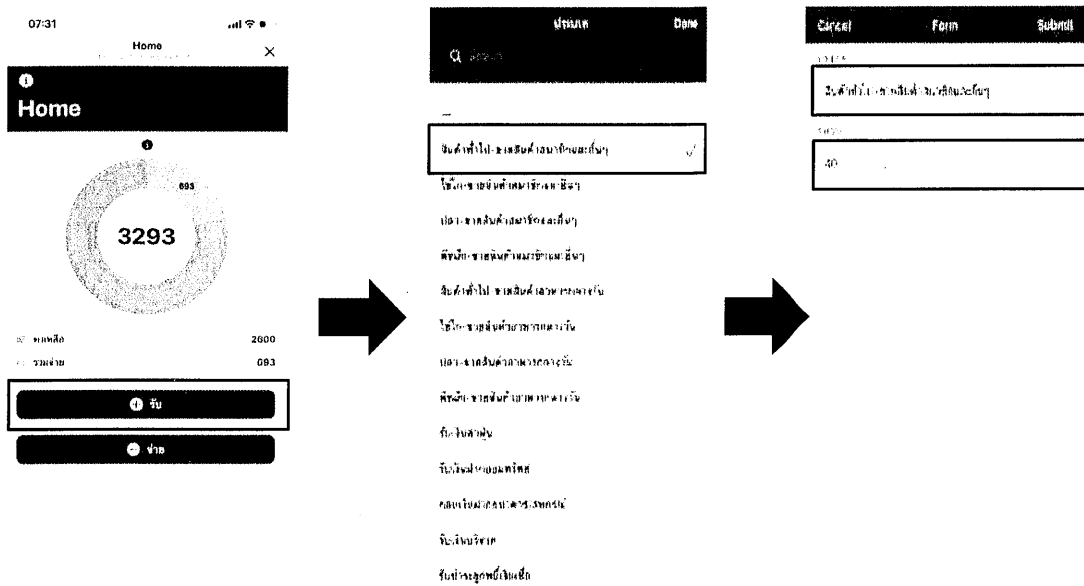
สแกนคิวอาร์โค้ดเพื่อเข้าใช้งานแอปพลิเคชัน ซึ่งแอปพลิเคชันสามารถรองรับได้ทั้งผู้ใช้งานระบบปฏิบัติการ Andriod และ iOS เมื่อเข้าสู่แอปพลิเคชันแล้วจะแสดงหน้าจอแรก (Home) มีปุ่มฟังก์ชันให้ผู้ใช้งานเลือกบันทึกข้อมูล ๒ ปุ่ม ได้แก่ +รับ, -จ่าย พร้อมทั้งแสดงจำนวนเงินสัดส่วนรายรับ-รายจ่าย และคงเหลือทั้งสิ้น

➤ การบันทึกรายการรับ-จ่าย

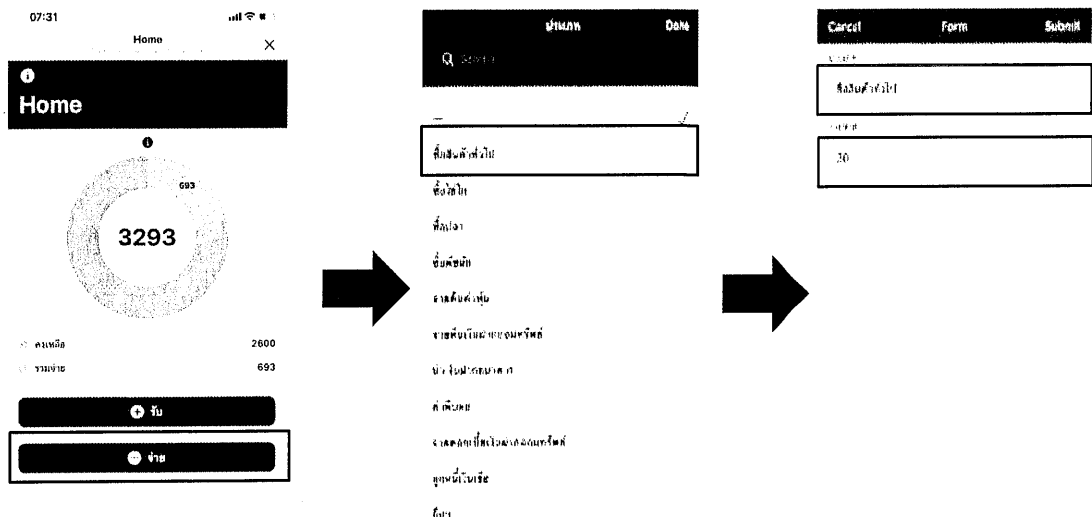
● การบันทึกการรับ

การบันทึกการรับ สามารถบันทึกการรับได้โดยเลือกปุ่ม (+ รับ) ระบบจะแสดงผลหน้ารายการรับเบื้องต้นตามสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน อาทิเช่น ขายสินค้าทั่วไป, ขายไข่ไก่, ขายปลา, ขายพืชผัก ขายสินค้าสมาชิกและอื่นๆ/ขายสินค้าอาหารกลางวัน, รับเงินค่าหุ้น, รับเงินฝากออมทรัพย์, ถอนเงินฝากธนาคาร, รับเงินบริจาค, ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ และรับชำระหนี้ เป็นต้น ให้ผู้ใช้งานเลือกรายการรับที่ต้องการ พร้อมทั้งกรอกจำนวนเงินให้ถูกต้อง แล้วเลือกปุ่ม Submit เพื่อยืนยันการบันทึกการ

● การบันทึกการจ่าย

การบันทึกการจ่าย สามารถบันทึกการจ่ายได้โดยเลือกปุ่ม (- จ่าย) ระบบจะแสดงผลหน้ารายการจ่ายเบื้องต้นตามสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน อาทิเช่น ซื้อสินค้าทั่วไป, ซื้อไข่ไก่, ซื้อปลา, ซื้อพืชผัก, จ่ายคืนค่าหุ้น, จ่ายคืนเงินรับฝากออมทรัพย์, นำเงินฝากธนาคาร, ค่าหีบห่อ และลูกหนี้เงินเชื่อ เป็นต้น ให้ผู้ใช้งานเลือกรายการจ่ายที่ต้องการ พร้อมทั้งกรอกจำนวนเงินให้ถูกต้อง แล้วเลือกปุ่ม Submit เพื่อยืนยันการบันทึกการ

➤ การจัดทำรายงานทางการเงิน

ข้อมูลรายการรับ - จ่ายที่เกิดขึ้นและถูกบันทึกผ่านทางแอปพลิเคชัน ข้อมูลนั้นจะส่งไปยัง Google Sheet เพื่อจัดทำรายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานกำไรขาดทุน, รายงานสินทรัพย์หนี้สิน และทุนคงเหลือ โดยอัตโนมัติ ผู้ใช้งานสามารถเข้าไปพิมพ์รายงานได้ที่ Google Sheet

รายการ	เดบิต	เครดิต
รายได้		100.00
ค่าใช้จ่าย	50.00	
กำไรสุทธิ		50.00
รวมรายได้	100.00	100.00

รายการ	เดบิต	เครดิต
สินทรัพย์	50.00	
หนี้สิน		50.00
รวมสินทรัพย์	50.00	50.00

(๔) ประโยชน์จากการใช้รายงานทางการเงิน

ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน สามารถทราบผลการดำเนินงานว่ามีผลกำไร หรือขาดทุนจำนวนเท่าใด ทราบฐานะการเงินว่ามีสินทรัพย์ หนี้สิน ทุนคงเหลือจำนวนเท่าใด นอกจากนี้ยังสามารถนำผลข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วางแผน กำหนดทิศทางการจัดการการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ในภาคเรียนต่อไป เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนอย่างยั่งยืนต่อไป

๔. การติดตามและประเมินผล

เข้าติดตามการจัดทำบัญชี การจัดทำรายงานทางการเงินกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และผู้ได้รับการสอนแนะนำประเมินผลความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจ โดยกรอกแบบประเมินผล ณ โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๘ โรงเรียน (ตามเอกสารแนบ ๑ และ ๒)

ข้อเสนอแนะ

นักเรียนควรบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์ และจัดทำรายงานทางการเงินให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและสม่ำเสมอ

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

กรณีต้องการเพิ่ม/แก้ไขรายการรับ - จ่าย ไม่สามารถทำผ่านหน้าจอแอปพลิเคชันได้ แต่สามารถเข้าไปจัดการผ่านทาง Google Sheet ดังนี้

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถจัดทำรายงานทางการเงินได้ และมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายในสหกรณ์นักเรียนให้เกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้แอปพลิเคชัน จำนวน ๘ โรงเรียน สามารถทำรายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนได้

หญิง

(นางสาวณัฐนรี นิมประเสริฐ)

ผู้ขอประเมิน

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

แบบติดตามประเมินผล

การจัดทำสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และการใช้งานแอปพลิเคชัน Smart Glide
(รายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน)

.....
แบบติดตามประเมินผลการจัดทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่
ใช้บันทึกในการติดตามประเมินผลการจัดทำสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และการใช้งาน
แอปพลิเคชัน Smart Glide (รายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน) เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์
ของการดำเนินการสอนแนะ และนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานต่อไป จึงขอความร่วมมือจากเครื่องหมายใน
ช่องว่างให้ครบถ้วน

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ โรงเรียน.....

๑.๒ ผู้เข้ารับการสอนแนะ

ชื่อ เด็กชาย/เด็กหญิง ..... นามสกุล.....

ระดับการศึกษา ..... ตำแหน่ง .....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

ส่วนที่ ๒ : ข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์

รายการ	ทำได้/ ใช้ประโยชน์	ทำไม่ได้	กรณี ตอบว่า “ทำไม่ได้” โปรดระบุเหตุผล
๑) สมุดบัญชีรับ - จ่าย			
๒) การใช้งานแอปพลิเคชัน			
- การเข้าใช้งานแอปพลิเคชัน			
- การบันทึกรายรับ			
- การบันทึกรายจ่าย			
- การจัดทำรายงานทางการเงิน			
- การเพิ่มรายการรับ - จ่าย			
- การแก้ไขรายการรับ - จ่าย			
๓) มีการนำข้อมูลรายงานทางการเงินไปใช้ประโยชน์			
- นำไปตั้งราคาขายที่เหมาะสม			
- นำไปวางแผนในการจัดซื้อสินค้า			

ส่วนที่ ๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบติดตามประเมินผล

แบบประเมินผลความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจ

การจัดทำสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และการใช้งานแอปพลิเคชัน Smart Glide
(รายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน)

.....
แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประเมินผลความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจในการจัดทำสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และการใช้งานแอปพลิเคชัน Smart Glide (รายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน) จึงขอความร่วมมือจากเครื่องหมายในช่องว่างให้ครบถ้วน เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ โรงเรียน.....

๑.๒ ผู้เข้ารับการสอนแนะ

ชื่อ เด็กชาย/เด็กหญิง ..... นามสกุล.....

ระดับการศึกษา ..... ตำแหน่ง .....

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

ส่วนที่ ๒ : ความพึงพอใจและความรู้เข้าใจที่ได้รับ

ประเด็น	ระดับความรู้ความเข้าใจ			
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านการสอนแนะการจัดทำบัญชี				
๑. การจัดทำสมุดบัญชีรับ-จ่ายกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน				
ด้านการใช้งานแอปพลิเคชัน				
๑. การเข้าใช้งานแอปพลิเคชัน				
๒. การบันทึกรายการรับ-จ่าย				
๓. การจัดทำรายงานทางการเงิน				
๔. การเพิ่มรายการรับ - จ่าย				
๕. การแก้ไขรายการรับ - จ่าย				

ส่วนที่ ๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม